

ด่วนที่สุด

ที่ มท 0313.1/ว 831

กระทรวงมหาดไทย
ถนนอัษฎางค์ กทม. 10200

26 มีนาคม 2545

เรื่อง การชักซ้อมมาตรการเกี่ยวกับการร้องเรียนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

- สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. สำเนาหนังสือสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ด่วนมาก
ที่ นร 2204.1/ว 591 ลงวันที่ 31 พฤษภาคม 2544 จำนวน 1 ชุด
2. แบบรายงานเรื่องร้องเรียน จำนวน 1 ชุด

ด้วยในปัจจุบันมีการร้องเรียนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นจำนวนมาก โดยเรื่องร้องเรียนส่วนใหญ่เป็นการร้องเรียนว่า ผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือสมาชิกสภาท้องถิ่นปฏิบัติการฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อย ละเลยไม่ปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ หรือปฏิบัติการไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ ซึ่งเกิดความเสียหายต่อประชาชนและทางราชการ ดังนั้น เพื่อให้การกำกับดูแล ส่งเสริม สนับสนุน ให้้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นนโยบายอันสำคัญของกระทรวงมหาดไทย ที่จะส่งผลให้้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นปฏิบัติหน้าที่ด้วยความถูกต้องตามกฎหมายและระเบียบแบบแผนของทางราชการ ก่อให้เกิดการพัฒนาเมืองและชุมชนอย่างต่อเนื่องและประชาชนได้รับการบริการที่มีประสิทธิภาพ กระทรวงมหาดไทย จึงวางแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับเรื่องร้องเรียนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนี้

1. การดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องร้องเรียนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หากไม่มีกำหนดเวลาให้ดำเนินการไว้เป็นอย่างอื่น ให้จังหวัดดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับเรื่อง ในกรณีที่มีเหตุผลและความจำเป็น ผู้ว่าราชการจังหวัดอาจขยายเวลาการสอบสวนได้อีก 30 วัน หากไม่สามารถดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในกำหนด ให้จังหวัดรายงานเหตุผลและความจำเป็นที่จะต้องขยายเวลาออกไปในแบบรายงานในข้อ 4

2. เรื่องร้องเรียนที่เกี่ยวกับการทุจริต ในการปฏิบัติงานของผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงว่ามีมูลความผิดทางอาญา ทางแพ่ง ทางวินัย ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดดำเนินการตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องโดยเคร่งครัด หากเป็นเรื่องที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานอื่นที่จะต้องดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ขอให้ติดตามผลการดำเนินการจนกว่าจะได้ข้อยุติ สำหรับกรณีความผิดทางอาญา ให้จัดส่งข้อเท็จจริงและรายงานให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) หรือคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน เพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ สำหรับในคดีที่มีการทุจริตในวงเงินตั้งแต่สองล้านบาทขึ้นไป ให้รายงานให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ปปง.) ทราบเพื่อดำเนินการ

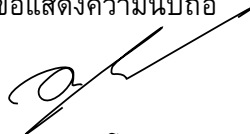
ตามข้อตกลงตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการประสานงานในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 พ.ศ. 2544 รายละเอียดตามที่ส่งมาพร้อมนี้

3. เมื่อปรากฏพฤติการณ์หรือมีเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือสภาท้องถิ่น ปฏิบัติการฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อย ละเลยไม่ปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่หรือปฏิบัติการไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอแล้วแต่กรณี ดำเนินการตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 มาตรา 73 และมาตรา 74 พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 มาตรา 79 และมาตรา 80 พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. 2542 มาตรา 96 และมาตรา 98 พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 มาตรา 38 มาตรา 39 มาตรา 91 และมาตรา 92 โดยตั้งกรรมการสอบสวนตามระเบียบและวิธีการตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 หากเห็นว่ามีความสมควรสั่งให้ผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพ้นจากตำแหน่งหรือยุบสภาท้องถิ่น เพื่อคุ้มครองประโยชน์ของประชาชน กรณีองค์การบริหารส่วนตำบล หรือรายงานต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเพื่อพิจารณา กรณีองค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และเมืองพัทยา ก็ให้ดำเนินการโดยเร็วภายในกำหนดเวลาในข้อ 1

4. ให้จังหวัดรายงานผลการดำเนินการเรื่องร้องเรียนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้กระทรวงมหาดไทยทราบเป็นประจำทุกเดือน โดยเริ่มรายงานครั้งแรกภายในวันที่ 5 เมษายน 2545 ตามแบบรายงานเรื่องร้องเรียนที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อทราบและถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายอนุชา โมกขะเวส)

รองปลัดกระทรวง ปฏิบัติราชการแทน

ปลัดกระทรวงมหาดไทย

กรมการปกครอง

สำนักบริหารราชการส่วนท้องถิ่น

โทร. 0-2223-8921

โทรสาร 0-2223-8921

ด่วนมาก

ที่ นร 2204.1/ว 591

สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน
422 ถนนพญาไท แขวงปทุมวัน เขตปทุมวัน
กรุงเทพฯ 10330

31 พฤษภาคม 2544

เรื่อง ข้อตกลงตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการประสานงานในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติ
ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 พ.ศ. 2544

เรียน อธิบดีกรมการปกครอง

อ้างถึง 1. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการ
ฟอกเงิน พ.ศ. 2542 พ.ศ. 2544
2. หนังสือสำนักงาน ปปง. ด่วนที่สุด ที่ นร 2204/ว 184 ลงวันที่ 7 มีนาคม 2544

สิ่งที่ส่งมาด้วย ข้อตกลงตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการประสานงานในการปฏิบัติตาม
พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 พ.ศ. 2544 ครั้งที่ 1 (2544)
โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามฟอกเงินในการประชุม ครั้งที่
1/2544 วันที่ 19 เมษายน 2544

ตามที่สำนักงาน ปปง. ได้เชิญท่านหรือผู้แทนที่มีอำนาจตัดสินใจแทนได้ ประชุมเพื่อจัดทำข้อตกลง
ตามข้อ 16 แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการประสานงานในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติป้องกันและ
ปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 พ.ศ. 2544 และได้ดำเนินการจัดทำข้อตกลงฯ เสร็จสิ้นไปแล้วนั้น

บัดนี้ ที่ประชุมคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ครั้งที่ 1/2544 เมื่อวันพฤหัสบดีที่
19 เมษายน 2544 ได้มีมติเห็นชอบด้วยกับข้อตกลงที่ได้จัดทำขึ้นดังกล่าวแล้วและให้ใช้บังคับได้ซึ่งปรากฏ
รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและถือปฏิบัติพร้อมทั้งแจ้งหน่วยงานในสังกัดเพื่อทราบและถือปฏิบัติ
โดยด่วนต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

พลตำรวจโท

(วาสนา เพิ่มลาภ)

เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

กองบริหารจัดการทรัพย์สิน

กลุ่มงานบริหารจัดการทรัพย์สิน

โทร. 2193600 ต่อ 2031, โทรสาร 2193628

**ข้อตกลงตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี
ว่าด้วยการประสานงานในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน
พ.ศ. 2542 พ.ศ. 2544 ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2544)**

เพื่อให้การดำเนินการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (คณะกรรมการ ปปง.) ได้มีมติในการประชุมครั้งที่ 1/2544 เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ 19 เมษายน 2544 เห็นชอบข้อตกลงตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการประสานงานในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 พ.ศ. 2544 ที่จัดทำขึ้นระหว่างสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (สำนักงาน ปปง.) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กรมศุลกากร สำนักงบประมาณ ธนาคารแห่งประเทศไทย กรมบัญชีกลาง กรมที่ดิน และกรมการปกครอง ตามข้อ 4 ข้อ 15 ข้อ 16 และข้อ 17 แห่งระเบียบดังกล่าว

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามมาตรา 25 (6) แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ประกอบกับข้อ 16 แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการประสานงานในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 พ.ศ. 2544 และมติคณะกรรมการในการประชุมครั้งที่ 1/2544 เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ 19 เมษายน 2544 คณะกรรมการ ปปง. จึงกำหนดเป็นข้อตกลงตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการประสานงานในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 พ.ศ. 2544 ไว้เพื่อให้ส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องถือปฏิบัติ ดังนี้

1. ประเภทลักษณะคดีที่ต้องรายงาน

(1) ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด หรือกฎหมายว่าด้วยมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด

ให้รายงานในประเภทคดีความผิดฐานเป็นผู้ผลิต นำเข้า ส่งออก จำหน่ายหรือมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย รวมทั้งความผิดฐานสมคบ สนับสนุน หรือพยายาม และความผิดฐานฟอกเงิน

(2) ความผิดเกี่ยวกับเพศตามประมวลกฎหมายอาญา เฉพาะที่เกี่ยวกับการเป็นธุระจัดหา ล่อไป หรือพาไปเพื่อการอนาจารหญิงและเด็ก เพื่อสนองความใคร่ของผู้อื่นและความผิดฐานพรากเด็กและผู้เยาว์ ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก หรือความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี เฉพาะที่เกี่ยวกับการเป็นธุระจัดหา ล่อไปหรือชักพาไป เพื่อให้บุคคลนั้นกระทำการค้าประเวณี หรือความผิดเกี่ยวกับการเป็นเจ้าของกิจการ การค้าประเวณี

ผู้ดูแลหรือผู้จัดการกิจการค้าประเวณี หรือสถานการค้าประเวณี หรือเป็นผู้ควบคุมผู้กระทำการค้าประเวณีใน
สถานการค้าประเวณี

ให้รายงานทุกฐานความผิด

(3) หากหน่วยงานที่มีอำนาจในการดำเนินคดีและสำนักงาน ปปง. ไม่สามารถหาข้อยุติว่า
จะใช้กฎหมายใดดำเนินการให้นำเรื่องเสนอต่อที่ประชุมคณะอนุกรรมการประสานงานในการปฏิบัติตาม
พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 พิจารณา

(4) ในกรณีที่ประชุมคณะอนุกรรมการประสานงานฯ พิจารณาแล้วยังไม่ได้ข้อยุติให้
นำเสนอต่อคณะกรรมการ ปปง. พิจารณา

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 31 พฤษภาคม พ.ศ. 2544

พลเอก

(ชาลิต ยงใจยุทธ)

ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

แบบรายงานเรื่องร้องเรียนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ตามหนังสือสั่งการของกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท 0313.1/ว 831 ลงวันที่ 26 มีนาคม พ.ศ. 2545

จังหวัด.....รายงานเดือน...(1).....พ.ศ.....

ประเภท องค์กร ปกครอง ส่วนท้องถิ่น	จำนวนเรื่องร้องเรียนและจำนวนเรื่อง ตรวจพบการกระทำผิด			จำนวนประเภทเรื่องร้องเรียนในช่อง (4)					ผลการดำเนินงาน (จำนวนเรื่อง)				ระยะเวลาดำเนินการ (จำนวนเรื่อง)			
	ยอดสะสมตั้งแต่ปี พ.ศ. 2544 จนถึง ก่อนเดือนที่จะ รายงาน (2)	ยอดในเดือนที่ รายงาน (3)	รวม (4)	ทุจริตการ จัดซื้อจัดจ้าง	ทุจริต การเงินการ บัญชี	ทุจริต อื่นๆ	ความ เดือดร้อน ของ ประชาชน	อื่นๆ	ได้ข้อยุติ				ยังอยู่ ระหว่าง ดำเนินการ	ภายใน 60 วัน	เกิน 60 วัน	เหตุผลที่เกิน 60 วัน
									ไม่มีมูลตาม ที่ร้องเรียน	วินัย	อาญา	แพ่ง				
เทศบาล																
อบจ.																
อบต.																
เมืองพัทยา																
รวม																

ตัวอย่าง

รายงานข้อมูล ณ วันที่ 5 เมษายน 2545

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจสอบ

(1) หมายถึง เดือนมีนาคม 2545

(.....)

(2) หมายถึง ยอดสะสมตั้งแต่ปี พ.ศ. 2544 จนถึงสิ้นเดือนกุมภาพันธ์ 2545

ตำแหน่งปลัดจังหวัด.....

(3) หมายถึง ยอดในเดือนมีนาคม 2545

ที่ มท 0804/ว 625

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนราชสีมา กทม. 10300

3 ธันวาคม 2545

เรื่อง การกำหนดหลักเกณฑ์การคัดลอกเบี้ยกรณีเบิกจ่ายไม่ถูกต้อง และกรณีกระทำผิดทางละเมิด

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค 0418.7/ว 105 ลงวันที่ 24 ตุลาคม 2545
จำนวน 1 ฉบับ

พร้อมนี้ ขอส่งสำเนาหนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค 0418.7/ว 105 ลงวันที่ 24 ตุลาคม 2545 เรื่องการกำหนดหลักเกณฑ์การคัดลอกเบี้ยกรณีเบิกจ่ายไม่ถูกต้อง และกรณีการกระทำละเมิด เรียนมาเพื่อโปรดแจ้งสำนักงานกลุ่มส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นระดับจังหวัด รวมทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งในเขตพื้นที่ทราบ และถือเป็นหลักปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายเรีงศักดิ์ มหาวิจิตรมนตรี)

ข้าราชการพลเรือนสามัญ ระดับ 9 รักษาการแทน
รองอธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น รักษาการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น

กลุ่มงานคดี

โทร. 0-2243-6634-5

โทรสาร 0-2241-9035

ที่ กค 0418.7/ว.105

กระทรวงการคลัง

ถนนพระราม 6 ทพม. 10400

24 ตุลาคม 2545

เรื่อง การกำหนดหลักเกณฑ์การคิดดอกเบี้ยกรณีเบิกจ่ายไม่ถูกต้อง และกรณีกระทำผิดทางละเมิด

เรียน อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

ด้วยปรากฏว่า มีส่วนราชการหลายแห่งขอให้กระทรวงการคลังพิจารณาเกี่ยวกับการคิดดอกเบี้ยกรณีเจ้าหน้าที่ต้องรับผิดชอบใช้เงินที่เบิกเกินสิทธิหรือได้รับไปโดยไม่มีสิทธิคืนแก่ทางราชการ เช่น เงินเดือน เงินค่ารักษาพยาบาล เงินค่าเล่าเรียนบุตร เงินสวัสดิการหรือเงินอื่นใดของทางราชการ และกรณีการชดเชยค่าสินไหมทดแทนของเจ้าหน้าที่ที่ได้กระทำละเมิดตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 ซึ่งส่วนราชการได้เรียกให้เจ้าหน้าที่ผู้ต้องรับผิดชอบชดเชยเงินคืนภายในกำหนดเวลา แต่เจ้าหน้าที่ผู้นั้นไม่ได้ชดเชยเงินตามกำหนดเวลาดังกล่าว ในการเรียกคืนจะคิดดอกเบี้ยระหว่างผิดนัดจากการชำระหนี้ในชั้นตอนใด อย่างไร หรือไม่ โดยแต่ละส่วนราชการจะถือปฏิบัติแตกต่างกัน ซึ่งการที่ต้องใช้คืนเงินที่เบิกจ่ายไปจากทางราชการหรือการชดเชยค่าสินไหมทดแทนทางละเมิดก็ดี หากเป็นกรณีมีคดีขึ้นสู่ศาล ศาลก็จะมีคำพิพากษาให้มีการชำระดอกเบี้ยตามคำขอของโจทก์ ประกอบกับขณะนี้กระทรวงการคลังยังมิได้กำหนดหลักเกณฑ์ไว้ แต่จะพิจารณาให้เป็นการเฉพาะรายโดยคำนึงถึงเหตุผล ความจำเป็นและภาระของผู้ที่ต้องรับผิดชอบ

กระทรวงการคลังพิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อให้การพิจารณาคิดดอกเบี้ยอันเกิดจากหน้ดังกล่าวข้างต้นมีหลักเกณฑ์ที่ให้ความเป็นธรรมแก่ลูกหนี้และเกิดประโยชน์แก่ทางราชการ จึงเห็นควรกำหนดเป็นแนวทางการคิดดอกเบี้ยไว้ โดยปรับใช้กับเหตุที่เกิดขึ้นและพฤติการณ์ในการปฏิบัติการชำระหนี้ของผู้ที่ต้องรับผิดชอบ และใช้หลักเกณฑ์ในการคิดดอกเบี้ยตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 206 ซึ่งบัญญัติว่า “ในกรณีหนี้อันเกิดแต่มูลละเมิด ลูกหนี้ได้ชื่อว่าผิดนัดมาแต่เวลาที่ทำละเมิด” และมาตรา 224 ซึ่งบัญญัติว่า “หนี้เงินนั้นท่านให้คิดดอกเบี้ยในระหว่างผิดนัดร้อยละเจ็ดถึงต่อปี.....” โดยพิจารณาเป็น 2 กรณี ดังนี้

1. กรณีที่เจ้าหน้าที่ต้องรับผิดชอบใช้เงินที่เบิกเกินสิทธิหรือได้รับไปโดยไม่มีสิทธิคืนแก่ทางราชการ

1.1 กรณีเจ้าหน้าที่มีพฤติการณ์จงใจที่จะเบิกเงินหรือรับเงินของทางราชการไปโดยทราบอยู่แล้วว่าตนเองไม่มีสิทธิหรือเกินสิทธิที่จะได้รับ ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการโดยไม่สุจริต ถือว่าเจ้าหน้าที่ผู้นั้นผิดนัดนับแต่วันที่รับเงินไป ให้ส่วนราชการเรียกชดเชยดอกเบี้ยตามกฎหมายตั้งแต่วันที่รับเงิน

1.2 กรณีเจ้าหน้าที่เบิกเงินไปเกินสิทธิหรือได้รับไปโดยไม่มีสิทธิโดยสุจริต กรณีนี้ทางราชการไม่ควรลงโทษเจ้าหน้าที่ที่รับเงินไปให้ต้องชดเชยในส่วนของการดอกเบี้ย แต่ถ้าปรากฏว่าส่วนราชการได้เรียกให้เจ้าหน้าที่ผู้นั้นนำเงินที่รับไปดังกล่าวคืนภายในกำหนดระยะเวลาอันสมควรแล้วหากเจ้าหน้าที่ผู้นั้นยังไม่ยอมชำระหนี้ภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้ส่วนราชการเรียกดอกเบี้ยตั้งแต่วันที่ผิดนัด

2. กรณีที่เจ้าหน้าที่ผู้ต้องรับผิดชอบใช้คำสั่งใหม่ทดแทนตามพระราชบัญญัติความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539

2.1 เมื่อส่วนราชการได้มีคำสั่งเรียกให้เจ้าหน้าที่ชดใช้คำสั่งใหม่ทดแทนภายในกำหนดระยะเวลาอันสมควรแล้ว หากไม่ชำระหนี้ดังกล่าวภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้เรียกดอกเบี้ยตั้งแต่วันที่ผิดนัด

2.2 กรณีเจ้าหน้าที่จงใจทุจริตยกยอกเงินหรือทรัพย์สินของทางราชการไป และมีมูลความผิดทางอาญาด้วย ให้ส่วนราชการเรียกให้เจ้าหน้าที่ผู้นั้นชำระดอกเบี้ยของเงินหรือทรัพย์สินที่ต้องชดใช้ตั้งแต่วันที่กระทำการทุจริต

2.3 กรณีการกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่ที่มีใช้การกระทำในการปฏิบัติหน้าที่ให้รับผิดชอบตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ โดยให้เรียกดอกเบี้ยตามสิทธิของเจ้าหนี้ตั้งแต่วันที่ทำการละเมิด

จึงเรียนมาเพื่อทราบและโปรดแจ้งหน่วยงานในสังกัดถือเป็นหลักปฏิบัติ ทั้งนี้ตั้งแต่นี้เป็นต้นไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมหมาย ภาษี)

รองปลัดกระทรวงการคลัง

หัวหน้ากลุ่มภารกิจด้านรายจ่ายและหนี้สิน

กระทรวงการคลัง

กรมบัญชีกลาง

สำนักกฎหมายและระเบียบ

ส่วนกฎหมายและระเบียบ 7

โทร. 0-2271-0916

ที่ มท 0804/ว 677

กระทรวงมหาดไทย
ถนนอังสวาท กทม. 10200

21 กุมภาพันธ์ 2546

เรื่อง หลักเกณฑ์การคำนวณค่าเสื่อมราคาทรัพย์สินที่ต้องเรียกชดใช้ตามความรับผิดชอบทางละเมิดและหลักเกณฑ์การชดใช้ค่าสินไหมทดแทน กรณีเจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

- อ้างถึง 1. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0313.6/ว 2092 ลงวันที่ 1 กรกฎาคม 2540
2. หนังสือกรมการปกครอง ที่ มท 0302/ว 2560 ลงวันที่ 1 ตุลาคม 2545
3. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท 0804/ว 45 ลงวันที่ 16 มกราคม 2546

- สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. สำเนาหนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค 0507.2/ว 81 ลงวันที่ 27 สิงหาคม 2545
2. สำเนาหนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนที่สุด ที่ กค 0406.4/ว 118 ลงวันที่ 12 ธันวาคม 2545

ตามที่กระทรวงมหาดไทยได้ขอให้จังหวัดแจ้งให้เทศบาล เมืองพัทยา องค์การบริหารส่วนจังหวัด และองค์การบริหารส่วนตำบล ถือปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 และกรณีตามความในหมวด 2 ของระเบียบดังกล่าว ข้อความใดที่กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกระทรวงการคลัง ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกระทรวงมหาดไทย โดยอนุโลมในฐานะผู้กำกับดูแลหรือควบคุมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รายละเอียดปรากฏตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0313.6/ว 2092 ลงวันที่ 1 กรกฎาคม 2540 ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

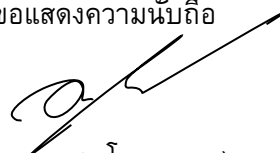
เนื่องจากกระทรวงการคลังได้กำหนดหลักเกณฑ์การคำนวณค่าเสื่อมราคาทรัพย์สินที่ต้องเรียกใช้ตามความรับผิดชอบทางละเมิด ตามหนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค 0507.2/ว 81 ลงวันที่ 27 สิงหาคม 2545 เพื่อให้ส่วนราชการถือเป็นแนวทางปฏิบัติโดยแจ้งว่าสำหรับราชการส่วนท้องถิ่นสามารถนำหลักเกณฑ์ที่กำหนดเป็นแนวทางปฏิบัติได้ และต่อมาได้มีประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง หลักเกณฑ์การชดใช้ค่าสินไหมทดแทน กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอกให้ส่วนราชการถือปฏิบัติ โดยประกาศฉบับดังกล่าวไม่ใช่ว่าบังคับกับราชการส่วนท้องถิ่น ฉะนั้น เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหลักเกณฑ์การคำนวณค่าเสื่อมราคาทรัพย์สินและหลักเกณฑ์การชดใช้ค่าสินไหมทดแทน กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอกใช้ในการปฏิบัติราชการ กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้วจึงให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่ง ได้แก่ เทศบาล เมืองพัทยา องค์การบริหารส่วนจังหวัด และองค์การบริหารส่วนตำบล ถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การคำนวณค่าเสื่อมราคาทรัพย์สินที่ต้องเรียกชดใช้ตามความรับผิดชอบทางละเมิด ตามหนังสือกระทรวงการคลัง

ที่ กค 0507.2/ว 81 ลงวันที่ 27 สิงหาคม 2545 และหลักเกณฑ์การชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่บุคคลภายนอก ตามประกาศกระทรวงการคลัง ฉบับลงวันที่ 27 กันยายน 2545 เรื่องหลักเกณฑ์การชดใช้ค่าสินไหมทดแทน กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก ตามหนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนที่สุด ที่ กค 0406.4/ว 118 ลงวันที่ 12 ธันวาคม 2545 โดยอนุโลม ทั้งนี้ ข้อความใดตามหลักเกณฑ์ดังกล่าวทั้งสองฉบับที่กำหนดให้เป็น อำนาจหน้าที่ของกระทรวงการคลัง ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกระทรวงมหาดไทย ในฐานะผู้กำกับดูแลองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น

อนึ่ง เพื่อให้การปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความ รับผิดชอบละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 หมวด 2 กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก ข้อ 38 เป็นไปด้วยความเรียบร้อยถูกต้อง กระทรวงมหาดไทยจึงขอชักชวนแนวทางปฏิบัติในการชดใช้ค่าสินไหม ทดแทนแก่บุคคลภายนอกว่า กรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้แก่ เทศบาล เมืองพัทยา องค์การบริหารส่วน จังหวัด และองค์การบริหารส่วนตำบลได้รับคำขอจากผู้เสียหายและได้พิจารณาคำขอตามหลักเกณฑ์ดังกล่าว เสร็จแล้ว จะต้องส่งสำนวนการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบให้กระทรวงมหาดไทยตรวจสอบด้วย

จึงเรียนมาเพื่อแจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งในเขตพื้นที่ทราบต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายอนุชา โมกขะเวส)

รองปลัดกระทรวงมหาดไทย

หัวหน้ากลุ่มภารกิจด้านพัฒนาชุมชนและส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กระทรวงมหาดไทย

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น

โทร. 0-2241-9034

โทรสาร 0-2241-9035

ที่ กค 0507.2/ว.81

กระทรวงการคลัง

ถนนพระราม 6 กท. 10400

27 สิงหาคม 2545

เรื่อง หลักเกณฑ์การคำนวณค่าเสื่อมราคาทรัพย์สินที่ต้องเรียกชดใช้ตามความรับผิดชอบทางละเมิด

เรียน อธิบดีกรมบัญชีกลาง

- อ้างถึง 1. พระราชบัญญัติความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539
2. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539
3. หนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนที่สุด ที่ กค 0530.6/ว 133 ลงวันที่ 13 ธันวาคม 2544

สิ่งที่ส่งมาด้วย หลักเกณฑ์การคำนวณค่าเสื่อมราคาทรัพย์สินที่ต้องเรียกชดใช้ตามความรับผิดชอบทางละเมิด 1 ฉบับ

ตามหนังสือที่อ้างถึง 1 และ 2 ได้กำหนดหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ โดยแยกความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ออกเป็นเหตุเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่และมีใช่การปฏิบัติหน้าที่ และหนังสือที่อ้างถึง 3 กระทรวงการคลังได้ประกาศกำหนดให้หน่วยงานของรัฐจะต้องรายงานความเสียหายที่เกิดขึ้นทุกระยะเวลา 3 เดือน นั้น

เพื่อให้ส่วนราชการมีหลักเกณฑ์ในการคำนวณมูลค่าทรัพย์สินเพื่อเรียกชดใช้จากผู้รับผิดชอบทางละเมิดเป็นมาตรฐานเดียวกัน กระทรวงการคลังจึงได้กำหนดหลักเกณฑ์การคำนวณค่าเสื่อมราคาทางละเมิดของทรัพย์สินประเภทที่กำหนดในบัญชีราคามาตรฐานครุภัณฑ์ของสำนักงานงบประมาณ โดยไม่รวมทรัพย์สินที่เป็นวัตถุโบราณหรือของมีค่า ตามสิ่งที่ส่งมาด้วยโดยมีหลักเกณฑ์และวิธีการดังนี้

1. การชดใช้ค่าเสียหายเป็นเงิน กรณีที่ทรัพย์สินสูญหายหรือเสียหาย ยังไม่ได้ใช้งาน ให้ชดใช้ตามราคาทรัพย์สินดังกล่าวในปีที่สูญหายหรือเสียหาย โดยไม่มีการหักค่าเสื่อมราคาหรือค่าสึกหรอของทรัพย์สินนั้น หากเป็นกรณีที่ทรัพย์สินได้ใช้งานแล้วก็จะมีการหักค่าเสื่อมราคาตามระยะเวลาที่ใช้งานมาแล้ว หรือตามมูลค่าซากของทรัพย์สินนั้น ๆ ขึ้นอยู่กับระยะเวลาการใช้ทรัพย์สินว่าอยู่ในช่วงเวลาหรือเกินระยะเวลาที่กำหนดการใช้อย่างมีประสิทธิภาพแล้ว ทั้งนี้กระทรวงการคลังได้กำหนดอายุการใช้งานอย่างมีประสิทธิภาพของทรัพย์สินแต่ละประเภท ตลอดจนอัตรามูลค่าซาก โดยอ้างอิงจากหน่วยงานของรัฐวิสาหกิจและเอกชน เพื่อเป็นมาตรฐานในการถือปฏิบัติ

2. อายุการใช้งานอย่างมีประสิทธิภาพของทรัพย์สิน กำหนดโดยนำสถิติจากการใช้ทรัพย์สินของส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจที่มีการใช้ทรัพย์สินลักษณะและประเภทเดียวกันเป็นเกณฑ์ สำหรับอัตรามูลค่าซากคำนวณหาโดยวิธียอดคงเหลือลดลง (Double Declining Bance Method) ซึ่งอัตรามูลค่าซากของทรัพย์สิน

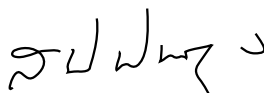
ที่ยังมีอายุการใช้งานอย่างมีประสิทธิภาพจะคงที่ หากทรัพย์สินดังกล่าวหมดอายุการใช้งานแล้วอัตรามูลค่าซากจะลดลงในอัตราคงที่ในอัตราร้อยละ 0.5 ต่อปี จนกว่าจะเหลืออัตรามูลค่าซากร้อยละ 5 ซึ่งเป็นอัตราต่ำสุดสำหรับการเรียกชดใช้

3. ทรัพย์สินที่สูญหายหรือเสียหายรายการใดที่มีราคาปัจจุบันไม่เกิน 2,000 บาท ให้ชดใช้ตามราคาปัจจุบันของทรัพย์สินนั้น

4. ทรัพย์สินที่สูญหายหรือเสียหายที่ไม่อยู่ในหลักเกณฑ์ที่กำหนด ให้ส่วนราชการขอทำความตกลงกับกระทรวงการคลังเป็นกรณี ๆ ไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และแจ้งให้ผู้ที่เกี่ยวข้องถือปฏิบัติเป็นแนวทางในการปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุเทพพันธุ์ นิมมานเหมินท์)

รองปลัดกระทรวงฯ ปฏิบัติราชการแทน

ปลัดกระทรวงการคลัง

กรมบัญชีกลาง

สำนักบัญชีและตรวจสอบภายใน

โทร. 0-2270-0370

โทรสาร 0-2273-9796

หลักเกณฑ์การคำนวณค่าเสื่อมราคาทรัพย์สินที่ต้องเรียกชดใช้ ตามความรับผิดทางละเมิด

1. ความเป็นมา

ในปี พ.ศ. 2539 สำนักนายกรัฐมนตรีได้กำหนดหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ โดยได้แยกความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ออกเป็นเหตุที่เนื่องมาจากการปฏิบัติหน้าที่และที่ไม่ใช่การปฏิบัติหน้าที่ ความเสียหายที่เกิดจากการปฏิบัติหน้าที่หน่วยงานของรัฐต้องรับภาระชดใช้ค่าเสียหายไปก่อน ส่วนเจ้าหน้าที่ของรัฐจะรับผิดชอบชดใช้ค่าเสียหายต่อหน่วยงานของรัฐเพียงใดนั้น ให้ไปไล่เบี้ยต่อในภายหลัง โดยยึดหลักว่าจะเรียกเอาแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐเฉพาะกรณีความเสียหายเกิดขึ้นโดยจงใจประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงเท่านั้น สำหรับความเสียหายที่เกิดจากการที่ไม่ใช่การปฏิบัติหน้าที่ เจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องถูกฟ้องและชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเป็นการส่วนตัวโดยไม่เกี่ยวกับทางราชการ ในการดำเนินการสอบหาผู้รับผิดชอบ หัวหน้าหน่วยงานภาครัฐจะต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดเพื่อพิจารณาเสนอความเห็นเกี่ยวกับผู้ต้องรับผิดและจำนวนค่าสินไหมทดแทน ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ หัวหน้าหน่วยงานของรัฐจะต้องวินิจฉัยสั่งการว่ามีผู้รับผิดชอบชดใช้ค่าสินไหมทดแทนหรือไม่และเป็นจำนวนเท่าใด และส่งสำนวนให้กระทรวงการคลังตรวจสอบภายในเจ็ดวันนับแต่วันวินิจฉัยสั่งการ เว้นแต่กระทรวงการคลังประกาศกำหนดว่าไม่ต้องรายงานให้กระทรวงการคลังตรวจสอบ

หลักการชดใช้ความเสียหายที่เป็นเงิน ก็ให้ใช้เป็นเงินแต่เพียงอย่างเดียว แต่ถ้าความเสียหายมิได้เป็นเงินจะดำเนินการชำระเป็นเงินแทนหรือชดใช้ทรัพย์สินอย่างเดียวกันโดยมีสภาพ คุณภาพ ปริมาณ และลักษณะเดียวกันกับทรัพย์สินที่สูญหายหรือเสียหาย และใช้งานแทนได้เช่นเดียวกับทรัพย์สินที่สูญหายหรือเสียหาย หรือซ่อมแซมหรือบูรณะทรัพย์สินที่ชำรุดเสียหายให้คงสภาพเดิม กรณีการชดใช้ที่แตกต่างจากที่กล่าวมาข้างต้น ต้องได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการคลังก่อน

ในทางปฏิบัติของการชดใช้ความเสียหายของทรัพย์สิน ผู้รับผิดชอบใหญ่จะขอชดใช้เป็นเงินแทนการชดใช้ตัวทรัพย์สิน กระทรวงการคลังโดยกรมบัญชีกลางก็จะพิจารณาคำนวณค่าเสียหายของทรัพย์สินเพื่อเรียกชดใช้เป็นกรณี ๆ ตามลักษณะและคุณสมบัติของทรัพย์สิน ดังนั้น เพื่อให้หน่วยงานของรัฐสามารถคำนวณหามูลค่าทรัพย์สินที่จะเรียกชดใช้ภายใต้เกณฑ์ที่เหมาะสม กระทรวงการคลังจึงได้กำหนดหลักเกณฑ์การคำนวณค่าเสื่อมราคาทรัพย์สินที่ต้องเรียกชดใช้ตามความรับผิดทางละเมิดให้หน่วยงานของรัฐถือปฏิบัติเป็นมาตรฐานเดียวกัน

หน่วยงานของรัฐในที่นี้ หมายถึง กระทรวง ทบวง กรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่น และมีฐานะเป็นกรม ราชการส่วนภูมิภาค สำหรับราชการส่วนท้องถิ่น และรัฐวิสาหกิจ ที่ตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกา หน่วยงานอื่นของรัฐที่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดให้เป็นหน่วยงานของรัฐสามารถนำหลักเกณฑ์ที่กำหนดเป็นแนวทางปฏิบัติได้

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้หน่วยงานของรัฐที่มีทรัพย์สินสูญหายหรือเสียหาย สามารถนำหลักเกณฑ์ที่กำหนดไปคำนวณค่าเสื่อมราคาทรัพย์สินเพื่อเรียกชดเชยจากผู้รับผิดชอบตามสมควรเป็นมาตรฐานเดียวกัน
2. เพื่อความสะดวกและคล่องตัวในการปฏิบัติงานของหน่วยงาน ลดปริมาณงานที่ต้องส่งเรื่องมาให้กระทรวงการคลังกำหนดมูลค่าความเสียหาย

3. ขอบเขตและข้อจำกัด

ทรัพย์สินที่ศึกษาเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์การคำนวณมูลค่าความเสียหายในที่นี้ เป็นทรัพย์สินประเภทที่กำหนดในบัญชีราคามาตรฐานครุภัณฑ์ของสำนักงานประมาณเท่านั้น โดยไม่ครอบคลุมถึงทรัพย์สินที่เป็นวัตถุโบราณหรือของมีค่า เนื่องจากมูลค่าของทรัพย์สินดังกล่าวมิได้เปลี่ยนแปลงตามภาวะเศรษฐกิจและอาจมีปัญหาในการกำหนดมูลค่าความเสียหาย ดังนั้น ทรัพย์สินที่สูญหายหรือเสียหายนอกเหนือจากประเภทที่กำหนด ให้หน่วยงานของรัฐส่งเรื่องให้กระทรวงการคลังพิจารณาคำนวณค่าเสื่อมราคา

4. หลักเกณฑ์และวิธีการ

หลักเกณฑ์ที่กำหนดต่อไปนี้อยึดหลักความเป็นธรรมทั้ง 2 ฝ่าย คือ หน่วยงานของรัฐและผู้รับผิดชอบ โดยหน่วยงานของรัฐจะได้รับเงินชดเชยในจำนวนเงินที่เหมาะสมตามสภาพของการใช้ทรัพย์สินนั้นมา สำหรับผู้รับผิดชอบก็ได้รับชดเชยเงินให้กับหน่วยงานของรัฐที่ไม่เกินมูลค่าทรัพย์สินที่สูญหายหรือเสียหาย

ในการชดเชยค่าเสียหายของทรัพย์สินเป็นเงิน ให้ชดเชยตามสภาพการใช้งานของทรัพย์สินเป็นเกณฑ์ในการคำนวณมูลค่าความเสียหาย โดยมีหลักเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

1. ทรัพย์สินที่สูญหายหรือเสียหายยังไม่ได้ใช้งาน ให้ชดเชยตามราคาปัจจุบัน
2. ทรัพย์สินที่สูญหายหรือเสียหายได้ใช้งานแล้ว

2.1 กรณีความเสียหายเกิดขึ้นในระหว่างที่ทรัพย์สินนั้นยังมิใช่การใช้อย่างมีประสิทธิภาพอยู่ ให้ชดเชยตามราคาปัจจุบันหักด้วยค่าเสื่อมราคาสะสมถึงปีที่สูญหายหรือเสียหาย

$$\text{ราคาที่เรียกชดเชย} = \text{ราคาปัจจุบัน} - \text{ค่าเสื่อมราคา}$$

2.2 กรณีความเสียหายเกิดขึ้นเมื่อทรัพย์สินนั้นสูญหายหรือเสียหายหมดอายุการใช้งานอย่างมีประสิทธิภาพแล้ว

$$\text{ราคาที่เรียกชดเชย} = \text{ราคาปัจจุบัน} \times \text{อัตรามูลค่าซากปีที่สูญหาย/เสียหาย}$$

สำหรับราคาปัจจุบันของทรัพย์สินที่สูญหายหรือเสียหายรายการใดมีมูลค่าไม่ถึง 2,000 บาท ให้ชดเชยตามราคาปัจจุบัน

ข้อมูลที่เป็นสาระสำคัญในการคำนวณมูลค่าทรัพย์สินที่สูญหายหรือเสียหายเพื่อเรียกชดเชย ได้แก่ ราคาปัจจุบัน ราคาซาก อายุการใช้งาน และค่าเสื่อมราคา

1) ราคาปัจจุบัน เป็นราคาของทรัพย์สินในปีที่สูญหายหรือเสียหาย โดยใช้ตามบัญชีราคามาตรฐานครุภัณฑ์ของสำนักงานประมาณ หรือราคาตลาดหรือราคาซื้อขายทรัพย์สิน ซึ่งเป็นชนิด ลักษณะ และขนาดเดียวกัน หรือคล้ายคลึงกัน กรณีที่ไม่ใช่บัญชีราคามาตรฐานครุภัณฑ์ของสำนักงานประมาณ ส่วนราชการ

จะต้องมีหลักฐานการสืบราคาจากบริษัทหรือห้างร้านที่จำหน่ายหรือเป็นตัวแทนจำหน่ายทรัพย์สินนั้น เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบ

2) ราคาซาก เป็นราคาที่ประมาณว่าจะขายทรัพย์สินได้ในขณะที่ทรัพย์สินนั้นหมดอายุการใช้งานอย่างมีประสิทธิภาพแล้ว การกำหนดอัตรามูลค่าซากของทรัพย์สินแต่ละประเภท (ภาคผนวก 1) ขึ้นอยู่กับอายุการใช้งานอย่างมีประสิทธิภาพของทรัพย์สิน ทั้งนี้ อัตรามูลค่าซากของทรัพย์สินที่หมดอายุการใช้งานแล้ว กำหนดให้ลดลงปีละ 0.5 จนเหลืออัตรามูลค่าซากร้อยละ 5 เป็นอัตราต่ำสุดที่เรียกชดใช้

3) อายุการใช้งานอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นระยะเวลาของการใช้ทรัพย์สินที่ประมาณว่า หากได้มีการใช้ทรัพย์สินอย่างสม่ำเสมอ ประสิทธิภาพสูงสุดที่ได้จากการใช้ทรัพย์สินควรมีอายุการใช้งานเท่าใด การกำหนดอายุการใช้งานอย่างมีประสิทธิภาพของทรัพย์สิน (ภาคผนวก 2) จำแนกตามบัญชีราคามาตรฐานครุภัณฑ์ของสำนักงานประมาณ

4) ค่าเสื่อมราคา เป็นการปันส่วนมูลค่าเสื่อมสภาพของทรัพย์สินอย่างมีระบบตลอดอายุการใช้งานที่ได้ประมาณไว้ วิธีการคำนวณค่าเสื่อมราคาเพื่อเรียกชดใช้ให้ใช้วิธีเส้นตรง (Straight-Line Method) โดยใช้สูตร ดังนี้

$$\text{ค่าเสื่อมราคาต่อปี} = \frac{\text{ราคาปัจจุบัน} - \text{ราคาซาก}}{\text{อายุการใช้งานอย่างมีประสิทธิภาพ}}$$

การคำนวณค่าเสื่อมราคาเพื่อหามูลค่าทรัพย์สินเพื่อเรียกชดใช้ตามความรับผิดชอบทางละเมิดเป็นกรณีกับการคำนวณค่าเสื่อมราคาตามหลักบัญชีเกณฑ์คงค้าง เนื่องจากทรัพย์สินที่หักค่าเสื่อมราคาตามหลักบัญชี เมื่อหมดอายุการใช้งานอย่างมีประสิทธิภาพแล้ว จะคงมูลค่าตามบัญชีด้วยราคา 1 บาท เพื่อการควบคุมและตรวจสอบทรัพย์สิน ซึ่งจะนำมาเป็นมูลค่าเรียกชดใช้ไม่ได้

5. ขั้นตอนการคำนวณค่าเสื่อมราคา

การคำนวณค่าเสื่อมราคาเพื่อหามูลค่าเรียกชดใช้ มีขั้นตอนดังนี้

1. คำนวณอายุการใช้งานจริงของทรัพย์สิน โดยนำ วัน เดือน ปี ที่สูญหายหรือเสียหายหักด้วย วัน เดือน ปี ที่ซื้อทรัพย์สิน จะได้อายุการใช้งานของทรัพย์สินนั้น (เศษของวันเกินกว่าหรือเท่ากับ 15 วัน ให้คิดเป็น 1 เดือน ถ้าน้อยกว่าให้ตัดทิ้ง)

2. ตรวจสอบอายุการใช้งานอย่างมีประสิทธิภาพของทรัพย์สินที่สูญหายหรือเสียหายจากตารางอายุการใช้งานอย่างมีประสิทธิภาพของทรัพย์สิน และนำมาเปรียบเทียบกับผลที่คำนวณได้จากข้อ 1 เพื่อดูว่าทรัพย์สินที่สูญหายหรือเสียหาย ยังอยู่ในระหว่างอายุการใช้งานอย่างมีประสิทธิภาพหรือหมดอายุการใช้งานอย่างมีประสิทธิภาพแล้ว

3. หาราคาปัจจุบันในปีที่ทรัพย์สินสูญหายหรือเสียหาย โดยใช้วิธีการสืบราคาจากบริษัท ห้างร้าน หรือใช้ตามบัญชีราคามาตรฐานครุภัณฑ์ของสำนักงานประมาณแล้วแต่กรณี

4. การคำนวณมูลค่าทรัพย์สินที่สูญหายหรือเสียหายเพื่อเรียกชดใช้

4.1 กรณีที่ทรัพย์สินสูญหายหรือเสียหาย ระหว่างอายุการใช้งานอย่างมีประสิทธิภาพ

$$\text{สูตรการคำนวณค่าเสื่อมราคาต่อปี} = \frac{\text{ราคาปัจจุบัน} - \text{ราคาซาก}}{\text{อายุการใช้งานอย่างมีประสิทธิภาพ}}$$

การหารราคาซาก ให้ใช้อัตรามูลค่าซากที่กำหนดในช่วงที่ทรัพย์สินมีอายุการใช้งานอย่างมีประสิทธิภาพ และนำอัตรามูลค่าซากคูณกับราคาปัจจุบัน

$$\text{ราคาซาก} = \text{ราคาปัจจุบัน} \times \text{อัตรามูลค่าซาก}$$

เมื่อได้ราคาซากแล้วนำไปคำนวณตามสูตร เพื่อหาค่าเสื่อมราคาต่อปี กรณีทรัพย์สินที่สูญหายหรือเสียหายได้มีการใช้งานมากกว่าหรือน้อยกว่า 1 ปี ต้องหาค่าเสื่อมราคาที่เกิดขึ้นตามระยะเวลาการใช้ทรัพย์สิน ดังนี้

$$\text{ค่าเสื่อมราคาสะสม} = \text{ค่าเสื่อมราคาต่อปี} \times \text{อายุการใช้งานของทรัพย์สินที่คำนวณได้}$$

$$\text{จำนวนเงินที่เรียกให้ชดเชย} = \text{ราคาปัจจุบัน} - \text{ค่าเสื่อมราคาสะสม}$$

4.2 กรณีที่ทรัพย์สินสูญหายหรือเสียหายหมดอายุการใช้งานอย่างมีประสิทธิภาพแล้ว

(1) ให้คำนวณหาอัตรามูลค่าซาก ตามอายุการใช้งานของทรัพย์สินที่สูญหายหรือเสียหาย โดยใช้วิธีการเทียบบัญชีไตรยางค์

(2) จำนวนเงินที่เรียกให้ชดเชย = ราคาปัจจุบัน x อัตรามูลค่าซากตาม ข้อ (1)

การคำนวณค่าเสื่อมราคาทรัพย์สินที่สูญหายหรือเสียหายทั้ง 2 กรณีปรากฏตามตัวอย่าง (ภาคผนวก 3)

6. การควบคุมและติดตามหนี้

เมื่อผู้รับผิดชอบทางละเมิดยินยอมชดเชยจำนวนเงินตามที่คำนวณได้ และได้มีการชดเชยครั้งเดียวทั้งจำนวน ให้หน่วยงานของรัฐนำเงินที่ได้รับส่งคลังเป็นเงินรายได้แผ่นดิน หากเป็นการทำสัญญารับประกันหนี้และขอผ่อนชำระ หน่วยงานของรัฐควรจะมีการควบคุมรายการดังกล่าวในระบบบัญชี เพื่อเป็นข้อมูลในการควบคุมและติดตามผลการเรียกเก็บเงินจากผู้รับผิดชอบทางละเมิด ทั้งนี้ ในช่วงระยะแรกที่หน่วยงานยังไม่มีระบบบัญชีจากเกณฑ์เงินสดเป็นเกณฑ์คงค้าง ให้หน่วยงานของรัฐควบคุมรายการดังกล่าวในทะเบียนไปพลางก่อน เมื่อมีการใช้ระบบบัญชีเกณฑ์คงค้างแล้ว ให้ตั้งยอดลูกหนี้ในระบบบัญชีด้วย

7. สรุป

หลักเกณฑ์การคำนวณค่าเสื่อมราคาทรัพย์สินที่ต้องเรียกชดเชยตามความรับผิดชอบทางละเมิดที่กำหนด เป็นแนวทางให้หน่วยงานของรัฐถือปฏิบัติ ซึ่งยังมีอาจพิจารณาได้ครอบคลุมทรัพย์สินทุกประเภทที่หน่วยงานของรัฐมี ดังนั้น หากทรัพย์สินที่สูญหายหรือเสียหาย หน่วยงานของรัฐไม่สามารถจะคำนวณมูลค่าเพื่อเรียกชดเชยได้ ก็ให้ส่งเรื่องให้กระทรวงการคลังพิจารณา อย่างไรก็ตามการที่กระทรวงการคลังกำหนดดังกล่าวจะทำให้หน่วยงานของรัฐสามารถคำนวณมูลค่าทรัพย์สินที่สูญหายหรือเสียหายได้อย่างมีหลักเกณฑ์และเป็นมาตรฐานเดียวกัน

ตารางอัตรามูลค่าซาก แยกตามอายุการใช้งานของทรัพย์สิน

5 ปี		8 ปี		10 ปี		12 ปี		15 ปี	
ปีที่	%	ปีที่	%	ปีที่	%	ปีที่	%	ปีที่	%
1-5	8	1-8	10	1-10	11	1-12	11	1-15	12
6	7.5	9	9.5	11	10.5	13	10.5	16	11.5
7	7	10	9	12	10	14	10	17	11
8	6.5	11	8.5	13	9.5	15	9.5	18	10.5
9	6	12	8	14	9	16	9	19	10
10	5.5	13	7.5	15	8.5	17	8.5	20	9.5
11	5	14	7	16	8	18	8	21	9
เป็นต้นไป		15	6.5	17	7.5	19	7.5	22	8.5
		16	6	18	7	20	7	23	8
		17	5.5	19	6.5	21	6.5	24	7.5
		18	5	20	6	22	6	25	7
		เป็นต้นไป	21	5.5	23	5.5	26	6.5	
	22		5	24	5	27	6		
	เป็นต้นไป		28	5.5					
29		5							
		เป็นต้นไป							

**ตารางอายุการใช้งานอย่างมีประสิทธิภาพของทรัพย์สิน
ตามบัญชีราคามาตรฐานครุภัณฑ์ของสำนักงานประมาณ**

ประเภททรัพย์สิน	อายุการใช้งาน (ปี)
1. ครุภัณฑ์ก่อสร้าง	10
ยกเว้น รถเข็น	5
2. ครุภัณฑ์การเกษตร	10
3. ครุภัณฑ์การแพทย์	10
ยกเว้น รถเข็น	8
4. ครุภัณฑ์การศึกษา	10
5. ครุภัณฑ์โฆษณาและเผยแพร่	10
6. ครุภัณฑ์งานบ้านงานครัว	10
ยกเว้น เต้าแก๊ส	5
7. ครุภัณฑ์ไฟฟ้าและวิทยุ	10
ยกเว้น วิทยุ – เทป	5
8. ครุภัณฑ์ยานพาหนะและขนส่ง	8
ยกเว้น รถจักรยานยนต์	5
9. ครุภัณฑ์โรงงาน	10
10. ครุภัณฑ์สำนักงาน	10
11. ครุภัณฑ์สำรวจ	10
ยกเว้น เทปวัดระยะ, ไม้สตัฟ	5
12. ครุภัณฑ์อาวุธ	10

ตัวอย่างการคำนวณค่าเสื่อมราคาทรัพย์สินที่สูญหายหรือเสียหาย

ตัวอย่างที่ 1 เครื่องรับส่งวิทยุสื่อสารชนิดมือถือมูลค่า 13,500 บาท ซื้อมาเมื่อวันที่ 10 มกราคม 2541
สูญหายเมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2544

การคำนวณหามูลค่าทรัพย์สินที่จะเรียกชดใช้เป็นดังนี้

อายุการใช้งานของเครื่องรับส่งวิทยุสื่อสาร ชนิดมือถือ 3 ปี 6 เดือน

อายุการใช้งานอย่างมีประสิทธิภาพของทรัพย์สิน

10 ปี

ราคาปัจจุบันในปีที่สูญหายเท่ากับ

12,000 บาท

(ตามบัญชีราคามาตรฐานครุภัณฑ์ปี 2544 ของสำนักงานงบประมาณ)

จำนวนเงินที่เรียกให้ชดใช้ = ราคาปัจจุบัน - ค่าเสื่อมราคาสะสมถึงปีที่สูญหาย

ค่าเสื่อมราคาต่อปี = $\frac{\text{ราคาปัจจุบัน} - \text{ราคาซาก}}{\text{อายุการใช้งานอย่างมีประสิทธิภาพ}}$

ราคาซาก = ราคาปัจจุบัน x อัตรามูลค่าซากปีที่หมดอายุการใช้งาน

อัตรามูลค่าซากปีที่หมดอายุการใช้งาน = 11%

ราคาซาก = $12,000 \times \frac{11}{100} = 1,320$ บาท

ค่าเสื่อมราคาต่อปี = $\frac{12,000 - 1,320}{10} = 1,068$ บาท

ค่าเสื่อมราคาสะสมถึงปีที่สูญหาย (3 ปี 6 เดือน)

$= 1,068 \times 3 \div \left[\frac{1,068 \times 6}{12} \right] = 3,738$ บาท

จำนวนเงินที่เรียกให้ชดใช้ = $12,000 - 3,738 = 8,262$ บาท

ตัวอย่างที่ 2 เครื่องรับส่งวิทยุสื่อสารชนิดมือถือ ตามตัวอย่างที่ 1 หากซื้อมาเมื่อวันที่ 10 มกราคม 2534
สูญหายเมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2544

การคำนวณหามูลค่าทรัพย์สินที่จะเรียกชดใช้เป็นดังนี้

อายุการใช้งานของเครื่องรับส่งวิทยุสื่อสาร 10 ปี 6 เดือน ซึ่งเป็นกรณีที่สูญหายเมื่อทรัพย์สิน
หมดอายุการใช้งานอย่างมีประสิทธิภาพแล้ว

จำนวนเงินที่เรียกให้ชดใช้ = ราคาปัจจุบัน x อัตรามูลค่าซากปีที่สูญหาย

อัตรามูลค่าซากปีที่ 10 = 11%

อัตรามูลค่าซากปีที่ 11 = 10.5%

ผลต่างระหว่างปีที่ 10 ถึง 11 = 0.5%

คำนวณอัตรามูลค่าซากปีที่สูญหาย โดยวิธีเทียบบัญญัติไตรยางศ์

อายุการใช้งาน 12 เดือน = 0.5

$$\begin{aligned}
 \text{อายุการใช้งาน 6 เดือน} &= \frac{0.5 \times 6}{12} = 0.25 \\
 \text{ดังนั้น อัตรามูลค่าซากปีที่สูญหาย (10 ปี 6 เดือน)} &= 11 - 0.25 = 10.75\% \\
 \text{จำนวนเงินที่เรียกให้ชดใช้} &= \frac{12,000 \times 10.75}{100} = 1,290 \text{ บาท}
 \end{aligned}$$

ตัวอย่างที่ 3 เครื่องขยายเสียงมูลค่า 55,000 บาท ซื้อมาเมื่อวันที่ 10 มกราคม 2541 สูญหายเมื่อวันที่ 30 กันยายน 2544

การคำนวณหามูลค่าทรัพย์สินที่จะเรียกชดใช้เป็นดังนี้

อายุการใช้งานของเครื่องขยายเสียง 3 ปี 9 เดือน

อายุการใช้งานอย่างมีประสิทธิภาพของทรัพย์สิน 10 ปี

ราคาซื้อขายเครื่องขยายเสียงในปีปัจจุบัน (ปี 2544) คือ 50,000 บาท

(ตามบัญชีราคามาตรฐานครุภัณฑ์ปี 2544 ของสำนักงานงบประมาณ)

$$\begin{aligned}
 \text{จำนวนเงินที่เรียกให้ชดใช้} &= \text{ราคาปัจจุบัน} - \text{ค่าเสื่อมราคาสะสมถึงปีที่สูญหาย} \\
 \text{ค่าเสื่อมราคาต่อปี} &= \frac{\text{ราคาปัจจุบัน} - \text{ราคาซาก}}{\text{อายุการใช้งานอย่างมีประสิทธิภาพ}} \\
 \text{ราคาซาก} &= \text{ราคาปัจจุบัน} \times \text{อัตรามูลค่าซากปีที่หมดอายุการใช้งาน} \\
 \text{อัตรามูลค่าซากปีที่หมดอายุการใช้งาน} &= 11\% \\
 \text{ราคาซาก} &= 50,000 \times \frac{11}{100} = 5,500 \text{ บาท} \\
 \text{ค่าเสื่อมราคาต่อปี} &= \frac{50,000 - 5,500}{10} = 4,450 \text{ บาท} \\
 \text{ค่าเสื่อมราคา 3 ปี 9 เดือน} &= 4,450 \times 3 \div \left[\frac{4,450 \times 9}{12} \right] = 16,687.50 \text{ บาท} \\
 \text{จำนวนเงินที่เรียกให้ชดใช้} &= 50,000 - 16,687.50 = 33,312.50 \text{ บาท}
 \end{aligned}$$

ที่ มท 0804/ว. 45

ถึง สำนักงานกลุ่มส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด ทุกจังหวัด

พร้อมนี้ ขอส่งสำเนาหนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนที่สุด ที่ กค 0406.4/ว 118 ลงวันที่ 12 ธันวาคม 2545 เรื่อง ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง หลักเกณฑ์การชดเชยค่าสินไหมทดแทน กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก ซึ่งกระทรวงมหาดไทยแจ้งจังหวัดทุกจังหวัดทราบแล้ว ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท 0203.5/ว 32 ลงวันที่ 6 มกราคม 2546 เรียนมาเพื่อทราบและถือปฏิบัติ ทั้งนี้ไม่ต้องแจ้งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทราบและถือปฏิบัติเนื่องจากประกาศกระทรวงการคลังฉบับดังกล่าวไม่ใช่บังคับกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น

กลุ่มงานคดี

โทร. 0-2241-9034

โทรสาร 0-2241-9035

ด่วนที่สุด

ที่ กค 0406.4/ว.118

กระทรวงการคลัง

ถนนพระราม 6 กทม. 10400

12 ธันวาคม 2545

เรื่อง ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง หลักเกณฑ์การชดใช้ค่าสินไหมทดแทน กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก

เรียน อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สิ่งที่ส่งมาด้วย ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง หลักเกณฑ์การชดใช้ค่าสินไหมทดแทน กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก

ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 ได้กำหนดให้ผู้เสียหายยื่นคำขอให้หน่วยงานของรัฐชดใช้ค่าสินไหมทดแทน เนื่องจากเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้นได้กระทำการปฏิบัติหน้าที่อันเป็นการละเมิดต่อผู้เสียหาย และความเสียหายเป็นไปตามคำนิยามใน ข้อ 4 ซึ่งหมายความว่า ความเสียหายที่เกิดจากการละเมิดอย่างใด ๆ แต่ไม่รวมถึงการออกคำสั่งหรือกฎ เมื่อหน่วยงานของรัฐได้รับคำขอแล้วจะต้องดำเนินการตามขั้นตอนในหมวด 2 ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฯ ดังกล่าว และข้อ 34 วรรคหนึ่ง กำหนดว่า “ในกรณีที่ต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้ยื่นคำขอให้หน่วยงานของรัฐที่ต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนปฏิบัติตามที่กระทรวงการคลังกำหนด” นั้น

กระทรวงการคลังพิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อให้เป็นไปตามนัยข้อ 34 วรรคหนึ่ง แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 จึงได้กำหนดหลักเกณฑ์การชดใช้ค่าสินไหมทดแทน กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอกตามประกาศกระทรวงการคลังที่ส่งมาพร้อมนี้ ซึ่งได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับประกาศทั่วไป เล่ม 119 ตอนพิเศษ 92 ง วันที่ 1 ตุลาคม 2545

อนึ่ง เพื่อให้การปฏิบัติตามนัยประกาศกระทรวงการคลังดังกล่าวเป็นไปในแนวทางเดียวกัน กระทรวงการคลังจึงขอเรียนชักชวนความเข้าใจเกี่ยวกับการส่งสำนวนการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดให้กระทรวงการคลังตรวจสอบ ดังนี้

1. ตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ที่ไม่ต้องรายงานให้กระทรวงการคลังตรวจสอบ ฉบับลงวันที่ 15 ตุลาคม 2544 ข้อ 2 กำหนดว่า ความเสียหายเกิดแก่ส่วนราชการเกิดจากสาเหตุทั่วไป ค่าเสียหายครั้งละไม่เกิน 40,000 บาท ไม่ต้องส่งเรื่องให้กระทรวงการคลังตรวจสอบ ดังนั้นความเสียหายที่เกิดจากสาเหตุทั่วไปเกินกว่า 40,000 บาท ส่วนราชการจึงต้องส่งสำนวนการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดให้กระทรวงการคลังตรวจสอบ

2. กรณีที่หน่วยงานของรัฐได้รับคำขอจากผู้เสียหายและได้พิจารณาคำขอตามหลักเกณฑ์ประกาศกระทรวงการคลัง ฉบับลงวันที่ 27 กันยายน 2545 แล้ว เห็นว่าต้องชดเชยค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้ยื่นคำขอเป็นจำนวนเงินเกินกว่า 40,000 บาท ให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการตามขั้นตอนของประกาศกระทรวงการคลังฉบับนี้ให้ครบถ้วนก่อน แล้วจึงส่งสำนวนการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดให้กระทรวงการคลังตรวจสอบตาม ข้อ 1 ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อทราบและโปรดแจ้งให้เจ้าหน้าที่ในสังกัดถือปฏิบัติตามนัยข้างต้นและประกาศกระทรวงการคลังต่อไปด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมหมาย ภาษี)

รองปลัดกระทรวงการคลัง

หัวหน้ากลุ่มภารกิจด้านรายจ่ายและหนี้สิน

กระทรวงการคลัง

กรมบัญชีกลาง

สำนักความรับผิดทางแพ่ง

กลุ่มตรวจสอบวินิจัยงานละเมิดและแพ่ง 2

โทร. 0-2271-3339

ประกาศกระทรวงการคลัง

เรื่อง หลักเกณฑ์การชดใช้ค่าสินไหมทดแทน กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดหลักเกณฑ์การชดใช้ค่าสินไหมทดแทนกรณีบุคคลภายนอกได้รับความเสียหายอันเนื่องมาจากเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งสังกัดหน่วยงานของรัฐตามข้อ 30 แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 ได้กระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอกอันเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อให้หน่วยงานของรัฐใช้เป็นกรอบและแนวทางในการพิจารณาชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้เสียหายที่ยื่นคำขอให้หน่วยงานของรัฐชดใช้ค่าสินไหมทดแทน

ฉะนั้น อาศัยข้อกำหนดตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 ข้อ 34 วรรคหนึ่ง กระทรวงการคลังจึงประกาศกำหนด เรื่อง หลักเกณฑ์การชดใช้ค่าสินไหมทดแทนกรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอกไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ในประกาศนี้

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม หรือส่วนราชการ ที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม และราชการส่วนภูมิภาค แต่ไม่รวมถึงราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ

“ผู้เสียหาย” หมายความว่า บุคคลธรรมดา หรือนิติบุคคล ที่ได้รับความเสียหาย จากการกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

ข้อ 2 ในกรณีผู้เสียหาย ทายาทหรือผู้จัดการมรดกของผู้เสียหาย แล้วแต่กรณียื่นคำขอให้หน่วยงานของรัฐชดใช้ค่าสินไหมทดแทน เนื่องจากเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้นได้กระทำในการปฏิบัติหน้าที่อันเป็นการละเมิดต่อผู้เสียหาย เมื่อหน่วยงานของรัฐรับคำขอได้ดำเนินการตามขั้นตอนในหมวด 2 แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 แล้ว หากเห็นว่าเป็นกรณีที่หน่วยงานของรัฐต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้ยื่นคำขอ การชดใช้ค่าสินไหมทดแทนจะพึงใช้โดยสถานใด เพียงใด ให้หน่วยงานของรัฐพิจารณากำหนดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อความเสียหายหรือสูญหายแก่ทรัพย์สิน แก่ร่างกายหรือชีวิต ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดตามข้อ 3 และข้อ 4 แล้วแต่กรณี

ข้อ 3 ค่าสินไหมทดแทนเพื่อความเสียหายหรือสูญหายแก่ทรัพย์สิน ถ้าเป็นความเสียหายเกิดแก่เงินให้ใช้เป็นเงินตามจำนวนความเสียหายที่เกิดขึ้น ถ้าเป็นความเสียหายเกิดแก่ทรัพย์สินอื่นให้ใช้ราคาสูทธิหลังหักค่าเสื่อมราคาแล้ว หรือใช้ค่าซ่อมเพื่อให้ทรัพย์สินนั้นกลับคืนสู่สภาพเดิม โดยมีหลักฐาน เช่น ภาพถ่ายของทรัพย์สินที่เสียหาย ค่าซ่อมตามใบเสร็จรับเงินของบริษัท ห้าง หรือร้าน ที่ทำการซ่อม และใบกำกับภาษี เป็นต้น โดยให้คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดมีหน้าที่ในการพิจารณากำหนดจำนวนเงินค่าสินไหมทดแทนเพื่อความเสียหายหรือสูญหายแก่ทรัพย์สินนั้น ตามความเหมาะสมและเป็นธรรม

การคำนวณค่าเสื่อมราคาทรัพย์สินเพื่อให้ได้ราคาทรัพย์สินสุทธิตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์การคำนวณค่าเสื่อมราคาทรัพย์สินที่กระทรวงการคลังกำหนดในการเรียกให้ผู้ทำละเมิดชดใช้ความเสียหายให้แก่ทางราชการโดยอนุโลม

ข้อ 4 ค่าสินไหมทดแทนเพื่อความเสียหายแก่ร่างกายหรือชีวิต ได้แก่

(1) ค่าใช้จ่ายที่ผู้เสียหายต้องเสียไปเป็นค่ารักษาพยาบาลให้ชดใช้เท่าที่จ่ายจริงตามความจำเป็น แต่ไม่เกิน 20,000 บาท ต่อผู้เสียหายหนึ่งราย โดยมีใบเสร็จรับเงินของสถานพยาบาลมาแสดงเป็นหลักฐาน

(2) ค่าขาดประโยชน์ที่ทำได้ในระหว่างเจ็บป่วย กรณีผู้เสียหายที่มีรายได้ไม่แน่นอนหรือไม่มีรายได้ประจำ หากระหว่างเจ็บป่วยผู้เสียหายต้องขาดประโยชน์การทำได้ไป ให้ชดใช้ความเสียหายได้ตามช่วงเวลาที่ยุติหายไม่สามารถไปทำงานได้ แต่ไม่เกิน 60 วัน ต่อผู้เสียหายหนึ่งราย ทั้งนี้ ให้คำนวณจากอัตราค่าจ้างขั้นต่ำรายวันตามกฎหมายว่าด้วยคุ้มครองแรงงาน สำหรับผู้เสียหายที่มีรายได้ประจำหากอยู่ในระหว่างเจ็บป่วยไม่สามารถไปทำงานได้และไม่ได้รับค่าจ้างหรือค่าตอบแทนจากนายจ้าง ให้ชดใช้ความเสียหายโดยจ่ายให้ตามอัตราค่าจ้างหรือค่าตอบแทนที่ผู้นั้นได้รับแต่ไม่เกินเดือนละ 9,000 บาท และไม่เกิน 2 เดือน ต่อผู้เสียหายหนึ่งราย

(3) ค่าชดเชยแทนการสูญเสียอวัยวะหรือสูญเสียสมรรถภาพในการทำงานของอวัยวะส่วนใดส่วนหนึ่งหรือหลายส่วนของร่างกาย โดยมีหลักฐานทางการแพทย์ว่าผู้เสียหายต้องสูญเสียอวัยวะไปนั้นตกเป็นผู้พิการหรือทุพพลภาพ ให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามความสำคัญของอวัยวะที่สูญเสียไปโดยให้พิจารณาว่าอวัยวะที่สูญเสียไปนั้นทำให้เป็นอุปสรรคหรือเสียความสามารถในการทำงานหรือในการประกอบวิชาชีพหรือในการดำรงชีพมากน้อยเพียงใด การพิจารณาว่าอวัยวะส่วนใดมีความสำคัญมากน้อยเพียงใด ให้เทียบเคียงกับกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไขและอัตราในการจ่ายเงินสงเคราะห์และกำหนดลักษณะของความพิการ ทุพพลภาพขนาดหนักจนเป็นอุปสรรคสำคัญยิ่งในการประกอบอาชีพหรือในการดำรงชีพ พ.ศ. 2544 ซึ่งออกตามพระราชบัญญัติสงเคราะห์ผู้ประสบภัยเนื่องจากการช่วยเหลือราชการการปฏิบัติงานของชาติหรือการปฏิบัติตามหน้าที่มนุษยธรรม พ.ศ. 2543 โดยอนุโลม แต่ทั้งนี้ให้จ่ายได้ไม่เกิน 50,000 บาท ต่อผู้เสียหายหนึ่งราย

(4) ค่าปลงศพและค่าใช้จ่ายอันจำเป็นในการจัดการศพตามประเพณีทางศาสนาหรือประเพณีแห่งท้องถิ่น โดยกำหนดให้ชดใช้ตามที่จ่ายจริง ไม่เกิน 20,000 บาท ต่อผู้เสียหายที่เสียชีวิตหนึ่งราย

(5) ค่าขาดไร้อุปการะ ให้พิจารณาว่าทายาทของผู้เสียหายที่ถึงแก่ความตายนั้นต้องเป็นทายาทผู้มีสิทธิได้รับการอุปการะเลี้ยงดูจากผู้ตายตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ โดยจ่ายให้ไม่เกิน 30,000 บาท ต่อผู้เสียหายที่เสียชีวิตหนึ่งราย ถ้าผู้เสียหายมีทายาทผู้มีสิทธิได้รับการอุปการะเลี้ยงดูจากผู้ตายตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มากกว่าสามคนขึ้นไป ให้จ่ายเพิ่มขึ้นได้อีกไม่เกิน 20,000 บาท ต่อผู้เสียหายที่เสียชีวิตหนึ่งราย

ข้อ 5 การชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามข้อ 3 และข้อ 4 จะต้องให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐเจ้าของงบประมาณที่ต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเป็นผู้พิจารณาให้ความเห็นชอบ ทั้งนี้ การพิจารณาให้ความเห็นชอบให้กระทำภายใน 15 วัน นับแต่วันที่ได้รับรายงานผลการสอบสวน

ข้อ 6 ให้หน่วยงานของรัฐที่ได้รับคำขอให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแจ้งผลการพิจารณาวินิจฉัยแก่ผู้ยื่นคำขอทราบโดยเร็ว กรณีเป็นที่พอใจของผู้เสียหายให้ดำเนินการตามข้อ 7 ต่อไป แต่ถ้าผู้เสียหาย

ยังไม่พอใจในผลการวินิจฉัย ผู้เสียหายมีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลยุติธรรมหรือศาลปกครองที่มีอำนาจพิจารณาคดีภายใน 90 วัน นับตั้งแต่วันที่ผู้เสียหายได้รับแจ้งผลการวินิจฉัย

ข้อ 7 การเบิกจ่ายเงินเพื่อชดเชยค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้เสียหายให้กระทำภายใน 7 วัน นับแต่วันที่ผู้เสียหายตอบรับผลการวินิจฉัยตามข้อ 6

ข้อ 8 ค่าสินไหมทดแทนที่เกินกว่าที่กำหนดตามข้อ 3 และข้อ 4 หรือค่าสินไหมทดแทนกรณีอื่นอันพึงมีนอกเหนือจากประกาศนี้ ให้หน่วยงานของรัฐขอทำความตกลงกับกระทรวงการคลังเป็นรายกรณีไป

ข้อ 9 ประกาศนี้ให้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 27 กันยายน พ.ศ. 2545

ประกอบ ดันติยาพงศ์
รองปลัดกระทรวงฯ รักษาราชการแทน
ปลัดกระทรวงการคลัง

ที่ มท 0804/ว 678

กระทรวงมหาดไทย
ถนนอังสวาล์ กทม. 10200

21 กุมภาพันธ์ 2546

เรื่อง หลักเกณฑ์การชดใช้ค่าสินไหมทดแทนจากเจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิด

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

- อ้างถึง 1. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0313.6/ว 2092 ลงวันที่ 1 กรกฎาคม 2540
2. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539
3. พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค 0406.6/ว 121 ลงวันที่ 26 ธันวาคม 2545

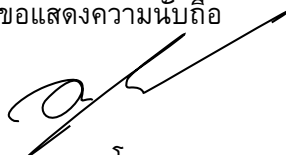
ตามที่กระทรวงมหาดไทยได้ขอให้จังหวัดแจ้งให้เทศบาล เมืองพัทยา องค์การบริหารส่วนจังหวัด และองค์การบริหารส่วนตำบล ถือปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 และกรณีตามความในหมวด 2 ของระเบียบดังกล่าว ข้อความใดที่กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกระทรวงการคลัง ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกระทรวงมหาดไทย โดยอนุโลมในฐานะผู้กำกับดูแลหรือควบคุมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รายละเอียดปรากฏตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0313.6/ว 2092 ลงวันที่ 1 กรกฎาคม 2540 ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

เนื่องจากกระทรวงการคลังได้กำหนดหลักเกณฑ์การชดใช้ค่าสินไหมทดแทนจากเจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดให้หน่วยงานของรัฐถือปฏิบัติโดยมีมาตรฐานในการกำหนดความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดให้เป็นไปในทางเดียวกัน ดังนั้น เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหลักเกณฑ์ดังกล่าวในการปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 หมวด 1 กรณีเจ้าหน้าที่กระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐ และหมวด 2 กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก เป็นแนวทางเดียวกับหน่วยงานของรัฐอื่น ๆ จึงให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่ง ได้แก่ เทศบาล เมืองพัทยา องค์การบริหารส่วนจังหวัด และองค์การบริหารส่วนตำบล ถือปฏิบัติ

ตามนัยหนังสือหนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค 0406.6/ว 121 ลงวันที่ 26 ธันวาคม 2545 เรื่อง หลักเกณฑ์
การชดใช้ค่าสินไหมทดแทนจากเจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิด ข้อ 1 และข้อ 2 โดยอนุโลม

จึงเรียนมาเพื่อแจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งในเขตพื้นที่ทราบและถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายอนุชา โมกขะเวส)

รองปลัดกระทรวงมหาดไทย

หัวหน้ากลุ่มภารกิจด้านพัฒนาชุมชนและส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
กระทรวงมหาดไทย

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น

โทร. 0-2241-9034

โทรสาร 0-2241-9035

ที่ กค 0406.6/ว.121

กระทรวงการคลัง

ถนนพระราม 6 กท. 10400

26 ธันวาคม 2545

เรื่อง หลักเกณฑ์การชดใช้ค่าสินไหมทดแทนจากเจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิด

เรียน อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

ด้วยพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 มาตรา 8 กำหนดให้หน่วยงานของรัฐมีสิทธิเรียกให้เจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่หน่วยงานของรัฐในกรณีเจ้าหน้าที่ได้กระทำไปด้วยความจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงโดยสิทธิเรียกให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนกรณีดังกล่าวจะมีได้เพียงใดให้คำนึงถึงระดับความร้ายแรงแห่งการกระทำและความเป็นธรรม หรือความผิด หรือความบกพร่อง หรือระบบดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐในแต่ละกรณีเป็นเกณฑ์ หน่วยงานของรัฐแต่ละแห่งจึงกำหนดค่าสินไหมทดแทนในกรณีต่าง ๆ ตามความเหมาะสมของหน่วยงานของตน ทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำไม่เป็นธรรมและความไม่เสมอภาคแก่เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบชดใช้ค่าสินไหมทดแทนของแต่ละหน่วยงานของรัฐ

กระทรวงการคลังพิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อให้หน่วยงานของรัฐมีมาตรฐานในการกำหนดความรับผิดของเจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดให้เป็นไปในแนวทางเดียวกันและเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมและเสมอภาคกับเจ้าหน้าที่ของทุกหน่วยงาน จึงได้กำหนดหลักเกณฑ์การชดใช้ค่าสินไหมทดแทนของเจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดดังนี้

1. กรณีกระทำด้วยความจงใจ ซึ่งเป็นการกระทำที่มีได้เกิดจากการทุจริตของเจ้าหน้าที่ แต่เป็นการจงใจกระทำหรือละเว้นการกระทำที่ประสงค์ต่อผลหรือยอมเสี่ยงเห็นผลในความเสียหาย โดยผิดกฎหมาย และก่อให้เกิดความเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐจากการกระทำดังกล่าว กรณีเป็นความเสียหายลักษณะพฤติการณ์ระดับความร้ายแรงสูงสุด สมควรกำหนดความรับผิดของเจ้าหน้าที่ให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเต็มจำนวนความเสียหายหรือในอัตราร้อยละ 100

2. กรณีกระทำด้วยความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง ซึ่งเป็นการกระทำที่มีได้ตั้งใจเพื่อประสงค์ต่อผลหรือยอมเสี่ยงเห็นผลในการกระทำ แต่ผู้กระทำได้กระทำโดยผิดกฎหมายและก่อให้เกิดความเสียหายเนื่องจากการมิได้ระมัดระวังตามที่บุคคลจะระวังในลักษณะที่เบี่ยงเบนไปจากเกณฑ์มาตรฐานอย่างมาก โดยสมควรกำหนดความรับผิดของเจ้าหน้าที่เป็น 3 ระดับ คือ

- ระดับที่ 1 กรณีเจ้าหน้าที่กระทำหรือละเว้นการกระทำโดยฝ่าฝืนหรือหลีกเลี่ยงหรือละเลยการใช้หรือบังคับใช้กฎหมายและระเบียบข้อบังคับของทางราชการจนเกิดความเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐอย่างร้ายแรงโดยมิได้มีการแก้ไขและบรรเทาความเสียหายให้แก่ทางราชการ กรณีเป็นความเสียหายลักษณะ

พฤติการณ์ระดับร้ายแรง สมควรกำหนดความรับผิดของเจ้าหน้าที่ให้ชัดใช้ค่าสินไหมทดแทนกรณีนี้ในระหว่างอัตราร้อยละ 91 – 95

- ระดับที่ 2 กรณีเจ้าหน้าที่กระทำหรือละเว้นกระทำในลักษณะการฝ่าฝืนหรือหลีกเลี่ยงหรือละเลยการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายและระเบียบข้อบังคับของทางราชการจนเกิดความเสียหายแก่ทางราชการ แต่ได้เข้ามาช่วยแก้ไขและบรรเทาความเสียหายให้แก่ทางราชการ เพื่อมิให้เกิดความเสียหายเพิ่มขึ้นหรือทำให้เสียหายน้อยลง กรณีเป็นความเสียหายลักษณะพฤติการณ์ระดับค่อนข้างร้ายแรง สมควรกำหนดความรับผิดของเจ้าหน้าที่ให้ชัดใช้ค่าสินไหมทดแทนกรณีนี้ในระหว่างอัตราร้อยละ 81 – 90

- ระดับที่ 3 กรณีเจ้าหน้าที่กระทำหรือละเว้นการกระทำโดยขาดความระมัดระวังในลักษณะที่คาดเห็นหรือหากระมัดระวังสักเล็กน้อยก็คงได้คาดเห็นได้ว่าความเสียหายอาจเกิดขึ้นได้ สมควรกำหนดความรับผิดของเจ้าหน้าที่ให้ชัดใช้ค่าสินไหมทดแทนกรณีนี้ในระหว่างอัตราร้อยละ 65 – 80

3. สำหรับการให้หักส่วนความรับผิดของเจ้าหน้าที่ออกในกรณีหน่วยงานของรัฐมีส่วนในความรับผิดด้วยตามนัยมาตรา 8 กรณีการละเมิดของเจ้าหน้าที่เกิดจากความผิดหรือบกพร่องของหน่วยงานของรัฐหรือระบบการดำเนินการส่วนรวมนั้น เนื่องจากเป็นเรื่องที่มีรายละเอียดมากและเงื่อนไขในทางปฏิบัติที่ยังขาดข้อเท็จจริงที่จะนำมาพิจารณาและตั้งเป็นหลักเกณฑ์ได้ จึงเห็นสมควรให้แต่ละหน่วยงานของรัฐหักลดลงได้ตามสมควรแก่กรณี โดยกระทรวงการคลังจะได้พิจารณาถึงความเหมาะสมให้อีกครั้งหนึ่ง

จึงเรียนมาเพื่อทราบและโปรดแจ้งหน่วยงานที่อยู่ในการควบคุมดูแลหรือในกำกับดูแลถือเป็นหลักปฏิบัติโดยเคร่งครัดต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายประกอบ ตันติยาพงศ์)

รองปลัดกระทรวงการคลัง

หัวหน้ากลุ่มภารกิจด้านทรัพย์สิน

กระทรวงการคลัง

กรมบัญชีกลาง

สำนักความรับผิดทางแพ่ง

กลุ่มตรวจสอบวินิจัยงานละเมิดและแพ่ง 4

โทร. 0-2271-1217

ด่วนที่สุด

ที่ มท 0804/4446

กระทรวงมหาดไทย

ถนนอัษฎางค์ กทม. 10200

18 เมษายน 2546

เรื่อง หรือการพิจารณาสั่งยุบสภาองค์การบริหารส่วนตำบลลาใหญ่

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดสกลนคร

อ้างถึง หนังสือจังหวัดสกลนคร ด่วนที่สุด ที่ มท 0871.3/1549 ลงวันที่ 22 มกราคม 2546

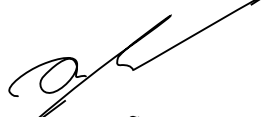
ตามที่จังหวัดได้หารือกรณีนายอำเภออากาศอำนวยเสนอผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อให้พิจารณา ยุบสภาองค์การบริหารส่วนตำบลลาใหญ่ ตามมาตรา 64 วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 เนื่องจากสภาองค์การบริหารส่วนตำบลลาใหญ่ไม่สามารถดำเนินการเลือกสมาชิก สภาองค์การบริหารส่วนตำบลลาใหญ่ขึ้นเป็นคณะกรรมการบริหารขึ้นใหม่ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ตำแหน่ง คณะกรรมการบริหารว่างลงได้ แม้ต่อมาภายหลังองค์การบริหารส่วนตำบลลาใหญ่สามารถดำเนินการเลือก สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลลาใหญ่ขึ้นเป็นคณะกรรมการบริหารขึ้นใหม่ได้ แต่ระยะเวลาได้ล่วงเลยไป เกินกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้ จังหวัดจึงหารือว่า เหตุผลดังกล่าวข้างต้น ชัดเจนเพียงพอที่ผู้ว่าราชการจังหวัด สกลนครจะสั่งยุบสภาองค์การบริหารส่วนตำบลลาใหญ่ ตามมาตรา 64 วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ได้หรือไม่ นั้น

กระทรวงมหาดไทยพิจารณาข้อเท็จจริงประกอบข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องแล้ว เห็นว่าพระราชบัญญัติ สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ไม่มีบทบัญญัติในมาตราใดระบุให้การเลือกคณะกรรมการ บริหาร ซึ่งกระทำการเมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดเป็นอันเสียไป และพิจารณาเห็นว่าระยะเวลา สิบห้าวันที่กำหนดไว้ในมาตรา 64 วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2542 นั้น เพื่อเร่งรัดงานของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเชิงบริหารไม่ใช่บทบัญญัติบังคับ กล่าวคือ กรณีเมื่อพ้น กำหนดเวลาสิบห้าวันแล้ว สภาไม่อาจแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารได้ โดยมีสาเหตุสำคัญจากสภาองค์การ บริหารส่วนตำบลจึงจะให้อำนาจนายอำเภอเสนอผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งยุบสภาองค์การบริหารส่วนตำบล แต่ใน กรณีของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลลาใหญ่ นั้น องค์การบริหารส่วนตำบลได้เลือกสมาชิกสภาองค์การ บริหารส่วนตำบลเป็นคณะกรรมการบริหาร และเสนอให้นายอำเภอแต่งตั้งแล้ว แม้ว่าการเลือกตั้งดังกล่าวจะพ้น กำหนดระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดก็ตาม หากมีผลให้การเลือกตั้งดังกล่าวเสียไปไม่ จึงไม่มีเหตุที่ผู้ว่าราชการ จังหวัดสกลนครจะพิจารณายุบสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ตามมาตรา 64 วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติ สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การ บริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2542 อย่างไรก็ตาม อำนาจในการพิจารณายุบสภาองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น

เป็นดุลพินิจของผู้ว่าราชการจังหวัดในฐานะกำกับดูแลองค์การบริหารส่วนตำบล ตามมาตรา 91 แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2542

จึงเรียนมาเพื่อทราบและพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายอนุชา โมกขะเวส)

รองปลัดกระทรวงมหาดไทย

หัวหน้ากลุ่มภารกิจด้านพัฒนาชุมชนและส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
กระทรวงมหาดไทย

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
กลุ่มงานวินิจฉัยและเรื่องร้องทุกข์
โทร. 0-2241-9034

ด่วนมาก

ที่ มท 0804/4561

กระทรวงมหาดไทย
ถนนอัษฎางค์ กทม. 10200

29 เมษายน 2546

เรื่อง การหรือการเลือกประธานและรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดชัยภูมิ

- อ้างถึง 1. หนังสือจังหวัดชัยภูมิ ที่ มท 0824.3/20401 ลงวันที่ 4 พฤศจิกายน 2545
2. หนังสือจังหวัดชัยภูมิ ที่ มท 0824.3/4422 ลงวันที่ 11 มีนาคม 2546

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0208.2/152
ลงวันที่ 10 เมษายน 2546

ตามที่จังหวัดได้หารือเกี่ยวกับการเลือกประธานและรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่ อำเภอเทพสถิต แทนตำแหน่งที่ว่าง เนื่องจากครบวาระการดำรงตำแหน่ง ในการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่ เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2545 และวันที่ 4 กรกฎาคม 2545 ซึ่งจังหวัดเห็นว่า การประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่ เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2545 น่าจะไม่ถูกต้อง เนื่องจากนายวัลลภ พิมพิสาร เลขาธิการสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่ ได้ทำหน้าที่ในการประชุมแต่อย่างใด การหักท้วงขอให้นับคะแนนใหม่ไม่ปรากฏชื่อผู้รับรอง และการประชุมในวันที่ 4 กรกฎาคม 2545 น่าจะเป็นการนัดประชุมใหม่ รวมทั้งการแต่งตั้งกรรมการตรวจสอบผลการนับคะแนนการเลือกประธานสภาในการประชุมวันที่ 4 กรกฎาคม 2545 ไม่ถูกต้องตามข้อ 89 ข้อ 90 และข้อ 91 แห่งข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2538 เพื่อให้การเลือกประธานและรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่ เป็นไปด้วยความถูกต้องและเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย เห็นควรให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่ได้มีการประชุมสภาใหม่เพื่อเลือกประธานและรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่ จึงหารือว่าความเห็นของจังหวัดถูกต้องหรือไม่ อย่างไร นั้น

กระทรวงมหาดไทยขอเรียนว่า คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ 1 ได้พิจารณาข้อหารือของจังหวัดชัยภูมิแล้วเห็นว่า การเลือกประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่ในวันที่ 2 กรกฎาคม 2545 เป็นการดำเนินการเลือกประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลโดยชอบและเสร็จสิ้นตามข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2538 ข้อ 6 ประกอบข้อ 71 แล้ว

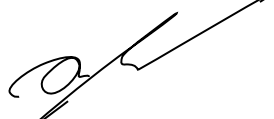
สำหรับการดำเนินการเลือกรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่เมื่อวันที่ 4 กรกฎาคม 2545 นั้น เป็นการประชุมเพื่อเลือกรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่ที่ได้เลื่อนการพิจารณาจากวันที่ 2 กรกฎาคม 2545 ซึ่งนายอรุณ รุ่งเรืองกิจกุล ได้รับเลือกเป็นรองประธานสภาองค์การ

บริหารส่วนตำบลบ้านไร่ เป็นการดำเนินการที่ถูกต้องตามข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2538 แล้วเช่นเดียวกัน

อนึ่ง คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย มีความเห็นว่านายอำเภอเทพสถิตจะต้องใช้อำนาจตามความในมาตรา 90 แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ในการกำกับดูแลให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่ปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามกฎหมาย และระเบียบข้อบังคับของทางราชการ ดังนั้น เมื่อเกิดขึ้นตอนหรือกระบวนการใดๆ ที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายขึ้น นายอำเภอเทพสถิตควรต้องดำเนินการสอบสวนให้ปรากฏข้อเท็จจริงเพื่อให้เกิดความถูกต้อง บริสุทธิ์ และเป็นธรรมแก่การประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่ รวมทั้งจะต้องกำกับดูแลให้ผู้ดำรงตำแหน่งต่างๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบลต้องปฏิบัติหน้าที่ตามตำแหน่งหน้าที่อย่างครบถ้วน เพื่อป้องกันมิให้มีการก้าวก่าย การปฏิบัติหน้าที่กัน ซึ่งจะทำให้เกิดความเสียหายแก่การบริหารงานของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลต่อไปได้ และมีข้อสังเกตเพิ่มเติมในเรื่องการเก็บรักษาเอกสารการเลือกตั้งซึ่งเป็นเอกสารของทางราชการ จะต้องมีการเก็บรักษาให้เป็นไปตามระเบียบว่าด้วยการเก็บเอกสารของทางราชการทุกขั้นตอน เพื่อป้องกันมิให้ผู้ที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับเอกสารดังกล่าวเข้าถึงเอกสารได้โดยไม่มีอำนาจหน้าที่ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายอนุชา โมกขะเวส)

รองปลัดกระทรวงมหาดไทย

หัวหน้ากลุ่มภารกิจด้านพัฒนาชุมชนและส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น

โทร. 0-2241-9034

โทรสาร 0-2241-9035

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย สำนักกฎหมาย โทร. 0-2222-2849

ที่ มท 0208.2/152

วันที่ 10 เมษายน 2546

เรื่อง แจ้งผลการพิจารณาให้ความเห็นข้อหารือร่างกฎหมาย

เรียน อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

ตามหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนมาก ที่ มท 0804/1159 ลงวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2546 เสนอข้อหารือการเลือกประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่ อำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ เพื่อคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทยพิจารณาให้ความเห็น ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ 1 ได้ประชุมเพื่อพิจารณาให้ความเห็นข้อหารือดังกล่าวแล้ว โดยมีมติให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นรับความเห็นของคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายฯ ไปพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป รายละเอียดปรากฏตามรายงานการประชุมคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ 1 ครั้งที่ 14/2546 วันพุธที่ 2 เมษายน 2546 ที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

(นางสาวสุดารัตน์ ไม่ชบเขา)

ทำหน้าที่กรรมการและเลขานุการ

คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของ มท.

รายงานการประชุม
คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ 1
ครั้งที่ 14/2546
วันพุธที่ 2 เมษายน 2546 เวลา 09.30 น.
ณ ห้องประชุมสำนักกฎหมาย สป. ชั้น 6 อาคารดำรงราชานุภาพ กระทรวงมหาดไทย

ผู้มาประชุม

1. นายสมัชชา	โพธิ์ถาวร	กรรมการที่ปรึกษาทำหน้าที่ประธานในที่ประชุม
ที่ปรึกษาด้านกฎหมายกระทรวงมหาดไทย		
2. นายชำนาญ	พจน	กรรมการ
3. นายสกล	วนิชชานนท์	กรรมการ
4. พลตำรวจตรี เชวง	แก้วไชโย	กรรมการ
5. นายวิศิษฐ์	สิงศิริตัน	กรรมการ
6. นางสาววิณณา	บุญนาค	กรรมการ
7. นายณรงค์ชัย	คชารัตน์	กรรมการ
แทนผู้อำนวยการกองนิติการ กรมที่ดิน		
8. นายชำนาญวิทย์	เดรัตน์	กรรมการ
แทนผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย สป.		
9. นางสาวสุตารัตน์	ไม่ชอบเขา	ทำหน้าที่กรรมการและเลขานุการ
นิติกร 7 ว สำนักกฎหมาย สป.		
10. นายสมาวิชญ์	สุพรรณไพ	ทำหน้าที่กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
นิติกร 5 สำนักกฎหมาย สป.		

ผู้ไม่มาประชุม

1. นายจิระวัตร	กุลละวณิชย์	ติดตามการ
รองปลัดกระทรวงมหาดไทย ฝ่ายบริหาร		
2. นายชัยวัฒน์	หุตะเจริญ	ลาการประชุม
3. นายจินต์	วิภาตะกลัศ	ลาการประชุม
4. รศ.ดร.กมลชัย	รัตนสกววงศ์	ลาการประชุม
อาจารย์อาวุโส บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต		
5. นายเอนก	เกษมสุข	ติดตามการ
ผู้ช่วยปลัดกระทรวงมหาดไทย		

ผู้เข้าร่วมประชุมผู้แทนกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

1. นายอมร	เลาหมนตรี	ผู้อำนวยการกองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
2. นายวีรพันธ์	ศุภภัทร์รุจา	นิติกร 6

เริ่มประชุมเวลา 09.30 น.ระเบียบวาระที่ 1 เรื่องที่ประธานแจ้งที่ประชุมทราบ

เนื่องจากประธานกรรมการติดตามการไม่สามารถเข้าร่วมประชุมได้ ที่ประชุมได้มีมติให้นายสมัชชา โพธิ์ถาวร ที่ปรึกษาด้านกฎหมายกระทรวงมหาดไทย กรรมการที่ปรึกษาทำหน้าที่ประธานในที่ประชุม และต่อมาที่ปรึกษาด้านกฎหมายกระทรวงมหาดไทย มีราชการด่วน ที่ประชุมจึงมีมติให้นายชานัญ พงนา กรรมการ ทำหน้าที่ประธานในที่ประชุมเพื่อดำเนินการประชุมต่อไป

- ที่ประชุมรับทราบ

ระเบียบวาระที่ 2 เรื่องรับรองรายงานการประชุมคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย ครั้งที่ 1 ครั้งที่ 13/2546 วันพุธที่ 26 มีนาคม 2546

คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย ครั้งที่ 1 ได้ตรวจพิจารณารายงานการประชุมครั้งดังกล่าวแล้วไม่มีการแก้ไข

มติที่ประชุม รับรองรายงานการประชุมคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย ครั้งที่ 1 ครั้งที่ 13/2546 วันพุธที่ 26 มีนาคม 2546

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเสนอที่ประชุมเพื่อพิจารณา

ข้อหาหรือการเลือกประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่ อำเภอสทิต

จังหวัดชัยภูมิ

ผู้แทนกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ชี้แจงว่า

จังหวัดชัยภูมิมีหนังสือหรือเกี่ยวกับการเลือกประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกรณีการเลือกประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่ อำเภอสทิต จังหวัดชัยภูมิ แทนตำแหน่งที่ว่างเนื่องจากครบวาระ รายละเอียดสรุปได้ดังนี้

1. องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่ มีนายอำนาจ กุมนทนต์ เป็นประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่ นายอรุณ รุ่งเรืองกิจกุล เป็นรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่ และนายวัลลภ พิมพิสาร สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่ เป็นเลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่โดยดำรงตำแหน่งตั้งแต่วันที่ 18 มิถุนายน 2543

2. ตามมาตรา 49 แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 กำหนดให้ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล รองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 2 ปี นับแต่วันที่ได้รับเลือกเป็นประธานหรือรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

ทำให้นายอำนาจ กุมนุท และนายอรุณ พิมพิสาร ครบวาระการดำรงตำแหน่งประธานสภาและรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่ ในวันที่ 17 มิถุนายน 2545

3. องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่ จึงขอเปิดประชุมสมัยวิสามัญต่อนายอำเภอเทพสถิตเพื่อเลือกประธานสภาและรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่แทนตำแหน่งที่ว่างเนื่องจากครบวาระตามข้อ 2 นายอำเภอเทพสถิตได้พิจารณาแล้วเห็นสมควร จึงประกาศเรียกประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่ สมัยวิสามัญ ครั้งที่ 1/2545 ในระหว่างวันที่ 2 – 17 กรกฎาคม 2545

4. วันที่ 2 กรกฎาคม 2545 ได้มีการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่ สมัยวิสามัญ ครั้งที่ 1/2545 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2545 เพื่อดำเนินการเลือกประธานสภาและรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่ มีนายอำนาจ กุมนุท ทำหน้าที่เป็นประธานสภาชั่วคราว การประชุมดังกล่าวมีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเข้าประชุม จำนวน 30 คน จากจำนวนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่ทั้งหมด 30 คน ซึ่งนายอำนาจ กุมนุท และนายทองพิทักษ์ ยันจตุรัส เป็นผู้ได้รับการเสนอชื่อเป็นประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่ ในการนับคะแนนมีนายมนตรี วงศ์สว่าง ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่ และลูกจ้าง จำนวน 2 คน เป็นผู้ช่วยเหลือนายอำนาจ ประธานสภาชั่วคราวในการตรวจนับคะแนน ผลการลงคะแนนครั้งแรกปรากฏว่า ทั้งนายอำนาจ และนายทองพิทักษ์ ได้คะแนนเสียง 15 คะแนนเท่ากัน นายอำนาจ ประธานสภาชั่วคราว จึงให้ลงคะแนนใหม่อีกครั้ง ผลการนับคะแนนเสียงปรากฏว่า นายอำนาจ ได้ 14 คะแนน นายทองพิทักษ์ ได้ 16 คะแนน นายอำนาจ ประธานสภาชั่วคราว จึงประกาศผลการเลือกว่า นายทองพิทักษ์ ได้รับเลือกเป็นประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่ และได้เชิญนายทองพิทักษ์ ขึ้นมาทำหน้าที่ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่ นายทองพิทักษ์ ได้กล่าวขอบคุณสมาชิกสภา ที่เลือกตนเป็นประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่ ต่อมาปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่ได้เชิญนายทองพิทักษ์ ให้ลงมาจากที่นั่งประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่ เนื่องจากขั้นตอนการเลือกรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่ยังไม่ได้ดำเนินการ ต้องให้นายอำนาจ ประธานสภาชั่วคราวทำหน้าที่เลือกรองประธานสภาให้เสร็จสิ้นก่อน จากนั้น นายสุพล จันทีเทศ สมาชิกสภา ได้เสนอต่อที่ประชุมขอให้มีการพักการประชุมเพื่อรับประทานอาหารกลางวันก่อน นายอำนาจ ประธานสภาชั่วคราว ได้กล่าวในที่ประชุมว่า จะขอทำเรื่องตรวจสอบการนับคะแนนการเลือกประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่ของคณะกรรมการเลือกตั้งใหม่ และขอมติที่ประชุมสภาเพื่อหยุดพักรับประทานอาหารกลางวันก่อน ซึ่งที่ประชุมเห็นชอบและประธานสภาชั่วคราวกำหนดนัดประชุมช่วงบ่ายในเวลา 13.00 น. ครั้นถึงเวลา 13.00 น. นายอำนาจ ประธานสภาชั่วคราวได้กล่าวเปิดประชุมและแจ้งว่าได้รับหนังสือจากสมาชิกสภา จำนวน 15 คน ลงชื่อขอให้ตรวจสอบการนับคะแนนการเลือกประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่ของคณะกรรมการเลือกตั้งใหม่อีกครั้ง ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่ แจ้งว่าได้ประสานกับทางอำเภอเทพสถิต ขอให้ตั้งคณะกรรมการตรวจสอบผลการลงคะแนนใหม่ นายสังวาลย์ ยันจตุรัส สมาชิกสภา กล่าวว่า การเลือกประธานสภาได้ดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว ขอให้ที่ประชุมดำเนินการเลือกรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่ต่อไป นายบุรี บุตะเขียว สมาชิกสภา ขอให้รอเจ้าหน้าที่จากอำเภอเทพสถิตตรวจสอบผลการนับคะแนนการเลือกประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่ ก่อนที่จะดำเนินการเลือกรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่ จากนั้น ที่ประชุมเกิดเหตุขุมนขึ้น นายสุนัน สระแก้ว

สมาชิกสภาฯ ขอเลื่อนการประชุมไปเป็นวันที่ 4 กรกฎาคม 2545 เพื่อเลือกรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่ นายอำนาจ ประธานสภาชั่วคราวได้ขอมติที่ประชุมซึ่งที่ประชุมมีมติให้เลื่อนการประชุมไปเป็นวันที่ 4 กรกฎาคม 2545 ด้วยคะแนนเสียง 19 เสียง ปรากฏตามรายงานการประชุม ซึ่งเลขานุการสภาไม่ได้ลงชื่อในฐานะผู้จัดรายงานการประชุมไว้

5. หลังจากที่ปิดการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่ ในช่วงบ่ายของวันที่ 2 กรกฎาคม 2545 แล้ว นายอำนาจ กุมขุนทด พร้อมด้วยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่ จำนวน 3 คน ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่ ปลัดอำเภอที่รับผิดชอบงานท้องถิ่น และปลัดอำเภอหัวหน้าฝ่ายปกครองและพัฒนา ได้เข้าพบนายอำเภอเทพสถิต รายงานเหตุการณ์ตามข้อ 1.4 ให้ทราบและนำของเอกสารซึ่งนายอำนาจฯ และคณะระบุว่า เป็นเอกสารการลงคะแนนเลือกประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่มามอบให้นายอำเภอเทพสถิตเป็นผู้เก็บรักษา พิจารณาของเอกสารดังกล่าวพบว่า ไม่มีการปิดผนึกและลงลายมือชื่อกำกับไว้ มีเพียงลวดเย็บกระดาษติดไว้เท่านั้น นายอำเภอเทพสถิตสอบถามว่า การนำเอกสารการลงคะแนนเลือกประธานสภามอบให้เก็บรักษานั้น ได้รับมอบหมายจากสภาหรือไม่ ได้รับแจ้งจากนายอำนาจฯ ว่า ไม่มีการมอบหมายจากสภา หลังจากนั้นนายอำนาจฯและคณะได้กลับไป โดยทิ้งของเอกสารไว้ นายอำเภอจึงมอบหมายให้ปลัดอำเภอนำของเอกสารดังกล่าวส่งคืนให้องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่

6. วันที่ 4 กรกฎาคม 2545 องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่ ได้ประชุมสภา สมัยวิสามัญ ครั้งที่ 1/2545 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2545 (ครั้งที่ 2) มีนายอำนาจ กุมขุนทด ทำหน้าที่ประธานสภาชั่วคราว ได้กล่าวในที่ประชุมเรื่องการเลื่อนประชุมเมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2545 และขอให้สมาชิกสภาฯ ได้แสดงความเห็น สมาชิกสภาฯ ได้แสดงความเห็นแตกต่างกัน ฝ่ายหนึ่งเห็นว่า การเลือกประธานสภาฯ คนใหม่ ยังดำเนินการไม่แล้วเสร็จ และได้มีหนังสือคัดค้านและขอให้ตรวจสอบผลการนับคะแนนใหม่ อีกฝ่ายหนึ่งเห็นว่า การเลือกประธานสภาคนใหม่ได้เสร็จสิ้นเรียบร้อยแล้ว ในวันนี้จะดำเนินการเลือกเฉพาะตำแหน่งรองประธานสภาฯ และเห็นว่าการนับคะแนนใหม่จะเชื่อถือได้อย่างไรว่าบริสุทธิ์ นายอำนาจฯ ประธานสภาชั่วคราว ได้วินิจฉัยให้มีการนับคะแนนการเลือกประธานสภาใหม่ โดยให้ที่ประชุมเสนอชื่อคณะกรรมการตรวจสอบคะแนนใหม่ ที่ประชุมเสนอ นายบุรี บุตะเขี้ยว นายอรุณ รุ่งเรืองกิจกุล สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่ และ ร.ต.ท. สมจิตร์ (เอกสารรายงานไม่ระบุชื่อสกุล) หัวหน้าชุดรักษาความสงบเรียบร้อยในที่ประชุม เป็นกรรมการตรวจสอบคะแนน คณะกรรมการตรวจสอบคะแนนได้ดำเนินการตรวจสอบคะแนนจากซองซึ่งบรรจุบัตรคะแนนซึ่งสมาชิกสภาฯ ลงคะแนนไว้เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2545 ผลการนับคะแนนครั้งแรกปรากฏว่า นายอำนาจฯ และนายทองพิทักษ์ฯ ได้คะแนนเสียง 15 คะแนนเท่ากัน เมื่อตรวจนับคะแนนอีกครั้งที่สอง ปรากฏว่าได้คะแนนเสียงคนละ 15 คะแนนเท่ากัน นายอำนาจฯ ประธานสภาชั่วคราว ได้ใช้อำนาจในฐานะประธานสภาชั่วคราวออกเสียงชี้ขาดเพิ่มอีก 1 เสียง ทำให้นายอำนาจฯ ได้รับคะแนนเสียงเป็น 16 คะแนน จึงทำให้นายอำนาจฯ ได้รับเลือกเป็นประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่ และได้ดำเนินการเลือกรองประธานสภาฯ ขณะนั้นสมาชิกสภาฯ บางคนได้เดินออกจากที่ประชุมที่ประชุมได้ดำเนินการเลือกรองประธานสภาต่อไป ผลปรากฏว่า นายอรุณ รุ่งเรืองกิจกุล ได้รับเลือกเป็นรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่

7. สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่ จำนวน 15 คน ได้ทำหนังสือถึงนายอำเภอเทพสถิตคัดค้านการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่ ที่ประชุมกันในวันที่ 4 กรกฎาคม 2545

8. เพื่อเป็นการไกล่เกลี่ยปัญหาข้อโต้แย้งและให้ได้ข้อเท็จจริง นายอำเภอเทพสถิตจึงได้เชิญสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่ประชุมปรึกษาหารือกันในวันที่ 17 กรกฎาคม 2545 สมาชิกสภาฯ เข้าร่วมประชุมจำนวน 26 คน ผลการประชุมสรุปได้ดังนี้

1) เลขานุการสภายอมรับว่า หลงลืม จึงไม่ได้ลงลายมือชื่อในฐานะผู้จัดรายงานการประชุมในวันที่ 2 กรกฎาคม 2545

2) ที่ประชุมยอมรับว่า หลังจากที่นายอำนาจ กุมนุดทศ ประธานสภาชั่วคราวได้ประกาศผลการเลือกประธานสภาเมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2545 แล้ว ได้เชิญนายทองพิทักษ์ ยันจตุรัส ขึ้นเป็นประธานสภา และนายทองพิทักษ์ฯ ได้กล่าวขอบคุณสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่ ต่อจากนั้นจึงลงจากที่นั่งประธานสภา เพื่อให้ นายอำนาจฯ ดำเนินการในฐานะประธานสภาชั่วคราวต่อไป จากนั้นนายสุพล จันทิเทศ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่ ได้เสนอให้หยุดการประชุมเพื่อรับประทานอาหารกลางวัน

3) ที่ประชุมยอมรับว่า นายสังวาลย์ ยันจตุรัส สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่ ได้กล่าวในที่ประชุมว่า เมื่อการเลือกประธานสภาได้เสร็จสิ้นแล้ว ขอให้ที่ประชุมเลือกรองประธานสภา

4) ที่ประชุมยอมรับว่า นายสุนันท์ สอนแก้ว สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่ ได้กล่าวเสนอในที่ประชุมขอให้เลื่อนการประชุมไปเป็นวันที่ 4 กรกฎาคม 2545 เพื่อดำเนินการเลือกรองประธานสภา

9. อำเภอเทพสถิตมีหนังสือหารือถึงจังหวัดชัยภูมิ โดยมีความเห็นเกี่ยวกับการนี้ ดังกล่าวข้างต้นว่า

1) การดำเนินการเลือกประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่ เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2545 ซึ่งนายทองพิทักษ์ ยันจตุรัส ได้รับเลือกเป็นประธานสภา เป็นการดำเนินการที่ถูกต้องตามข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลฯ

2) การดำเนินการเลือกประธานสภา เมื่อวันที่ 4 กรกฎาคม 2545 ซึ่งนายอำนาจ กุมนุดทศ ได้รับเลือกเป็นประธานสภา เป็นการดำเนินการที่ไม่ถูกต้อง ไม่ชอบตามข้อ 71 และข้อ 76 แห่งข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลฯ

3) การดำเนินการเลือกรองประธานสภา เมื่อวันที่ 4 กรกฎาคม 2545 ซึ่งนายอรุณ รุ่งเรืองกิจกุล ได้รับเลือกเป็นรองประธานสภา เป็นการดำเนินการที่ถูกต้อง ตามข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลฯ

10. จังหวัดชัยภูมิมีความเห็นเกี่ยวกับการนี้ดังกล่าวข้างต้นว่า

1) การประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่ สมัยวิสามัญ ครั้งที่ 1/2545 เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2545 น่าจะไม่ถูกต้อง เนื่องจากปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่และลูกจ้างจำนวน 2 คน ช่วยเหลือนายอำนาจ กุมนุดทศ ประธานสภาชั่วคราวนับคะแนน ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล

บ้านไร่ทำหน้าที่เลขานุการสภา โดยไม่ปรากฏว่า นายวัลลภ พิมพิสาร เลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบล บ้านไร่ได้ทำหน้าที่ในการประชุมแต่อย่างใด

2) การชักท้วงขอให้นับคะแนนใหม่จะต้องดำเนินการก่อนการประกาศผลคะแนนและต้องปฏิบัติตามข้อ 76 แห่งข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2538 แต่ข้อเท็จจริงปรากฏว่า สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่กลุ่มหนึ่งเข้าชื่อกันเพื่อขอให้นับคะแนนใหม่หลังจากที่ประชุมได้หยุดพักกลางวันก่อนแล้ว และหนังสือชักท้วงขอให้นับคะแนนใหม่ไม่ปรากฏชื่อผู้รับรองตามที่กำหนดไว้ในข้อ 76 ประกอบข้อ 36 แห่งข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลฯ

3) การที่นายอำนาจ กุมนุท ประธานสภาชั่วคราว สั่งเลื่อนประชุมออกไปเป็นวันที่ 4 กรกฎาคม 2545 โดยอาศัยมติของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่ นั้น ไม่เป็นไปตามข้อ 19 แห่งข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2538 ซึ่งเป็นกรณีสมาชิกสภา มาประชุมไม่ครบองค์ประชุม กรณีเกิดเหตุวุ่นวายตามข้อ 98 แห่งข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลฯ ได้ให้อำนาจประธานสภาสั่งการประชุมหรือสั่งเลิกประชุมไม่ได้ให้อำนาจสั่งเลื่อนประชุมออกไป ดังนั้น จึงเห็นว่าการประชุมในวันที่ 4 กรกฎาคม 2545 น่าจะเป็นการนัดประชุมใหม่

4) การแต่งตั้งกรรมการตรวจสอบผลการนับคะแนนการเลือกประธานสภาในการประชุมวันที่ 4 กรกฎาคม 2545 ไม่ถูกต้องตามข้อ 89 ข้อ 90 และข้อ 91 แห่งข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2538 การพิจารณาประเด็นปัญหาควรเป็นหน้าที่ของคณะกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งและนำเสนอต่อที่ประชุมสภา

จังหวัดชัยภูมิได้พิจารณาเห็นว่า เพื่อให้การประชุมสภา ในการเลือกประธานสภา และรองประธานสภา เป็นไปด้วยความถูกต้องและเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย จึงเห็นควรให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่ได้มีการประชุมสภาใหม่ เพื่อเลือกประธานสภาและรองประธานสภา จึงหาหรือว่า ความเห็นของจังหวัดถูกต้องหรือไม่ อย่างไร

11. กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ได้พิจารณาข้อหารือของจังหวัดชัยภูมิและข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องแล้ว มีความเห็นว่า ประเด็นที่จะต้องพิจารณาในเรื่องนี้ มี 2 ประเด็น คือ

1) การดำเนินการเลือกประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่ แทนตำแหน่งที่ว่างในการประชุมสภา สมัยวิสามัญ ครั้งที่ 1/2545 เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2545 เสร็จสิ้นแล้วหรือไม่

2) การชักท้วงขอให้นับคะแนนเสียงใหม่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่ โดยทำเป็นหนังสือยื่นต่อนายอำนาจ กุมนุท ประธานสภาชั่วคราวนั้น ชอบด้วยระเบียบตามข้อ 76 แห่งข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2538 หรือไม่ ซึ่งแยกประเด็นได้ ดังนี้

(1) กรณีประเด็นการดำเนินการเลือกประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่ แทนตำแหน่งที่ว่างในการประชุมสภา สมัยวิสามัญ ครั้งที่ 1/2545 เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2545 เสร็จสิ้นแล้วหรือไม่ นั้น เห็นว่า ตามข้อ 6 แห่งข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการประชุมสภาองค์การ

บริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2538 กำหนดวิธีการเลือกประธานสภาและรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล โดยกำหนดให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเสนอชื่อสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่ตนเห็นสมควรได้รับเลือกเป็นประธานสภาหรือรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลแล้วแต่กรณี คำเสนอนั้นต้องมีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลรับรองไม่น้อยกว่าสองคน ชื่อที่เสนอไม่จำกัดจำนวน แล้วให้เลือกจากชื่อเหล่านั้นโดยวิธีเขียนชื่อลงคะแนน ผู้ได้รับคะแนนสูงสุดเป็นผู้ได้รับเลือก ถ้าได้คะแนนสูงสุดเท่ากันหลายชื่อ ให้เลือกใหม่เฉพาะชื่อที่ได้คะแนนเท่ากัน แต่ถ้าคะแนนสูงสุดเท่ากันอีก ก็ให้ประธานสภาเป็นผู้ออกเสียงชี้ขาด และตามข้อ 71 แห่งข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2538 กำหนดว่าเมื่อได้นับคะแนนเสียงเสร็จแล้ว แต่ถ้าคะแนนสูงสุดเท่ากันอีก ก็ให้ประธานสภาเป็นผู้ออกเสียงชี้ขาด และตามข้อ 71 แห่งข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2538 กำหนดว่า เมื่อได้นับคะแนนเสียงเสร็จแล้ว ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลต้องประกาศคะแนนเสียง ให้ที่ประชุมทราบทันที ถ้าเรื่องใดกฎหมายบัญญัติว่าต้องมีคะแนนเสียงถึงจำนวนเท่าใดเป็นพิเศษแล้ว ก็ให้ประกาศด้วยว่า ได้มีคะแนนเสียงข้างมากครบตามจำนวนที่กฎหมายกำหนดไว้แล้ว จากข้อกำหนดดังกล่าวจึงถือว่า เมื่อประธานในที่ประชุมได้ประกาศผลคะแนนเสียงแล้ว ถือว่าการลงมติได้ดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว เว้นแต่คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลหรือสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งมีผู้รับรองถูกต้อง เชื่อว่ามีการนับผิด มีสิทธิขอให้นับคะแนนใหม่ตามข้อ 76 แห่งข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2538

เมื่อข้อเท็จจริงในรายงานการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่ สมัยวิสามัญ ครั้งที่ 1/2545 เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2545 และรายงานการประชุมสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่เมื่อวันที่ 17 กรกฎาคม 2545 ซึ่งจังหวัดชัยภูมิ ได้รายงานให้ทราบนั้น ฟังได้ว่า ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่และลูกจ้าง จำนวน 2 คน ได้ทำหน้าที่ช่วยเหลือนายอำนาจ กุมนขุนทด ประธานสภาชั่วคราวนับคะแนน โดยไม่มีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่คัดค้านหรือทักท้วงแต่อย่างใด ผลการลงคะแนนครั้งแรกปรากฏว่านายอำนาจ ได้คะแนนเสียง 15 คะแนน และนายทองพิทักษ์ ยันจตุรัส ได้คะแนนเสียง 15 คะแนน นายอำนาจ ประธานสภาชั่วคราว จึงให้ลงคะแนนใหม่อีกครั้ง ผลการนับคะแนนเสียงปรากฏว่านายอำนาจ ได้ 14 คะแนน นายทองพิทักษ์ ได้ 16 คะแนน นายอำนาจ ประธานสภาชั่วคราว จึงประกาศผลการนับคะแนนว่านายทองพิทักษ์ ได้รับเลือกเป็นประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่ และได้เชิญนายทองพิทักษ์ ยันจตุรัส ขึ้นทำหน้าที่เป็นประธานในที่ประชุมเมื่อนายทองพิทักษ์ ได้กล่าวขอขอบคุณสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่แล้ว ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่ ได้เชิญนายทองพิทักษ์ ลงจากที่นั่งประธานสภา เพื่อให้ นายอำนาจ ทำหน้าที่เป็นประธานสภาชั่วคราว เพื่อดำเนินการเลือกทรงประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่ต่อไป จากนั้นนายสุพล จันทีเทศ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่ จึงเสนอให้พักการประชุมเพื่อพักรับประทานอาหารกลางวัน จึงเห็นได้ว่า นายอำนาจ ประธานสภาชั่วคราวได้ประกาศคะแนนเสียงแล้วและไม่มีการทักท้วงให้นับคะแนนใหม่ เช่นนี้ถือได้ว่าการดำเนินการเลือกตั้งประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่ เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2545 ได้ดำเนินการตามข้อ 6 และข้อ 7 แห่งข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2538 เสร็จสมบูรณ์แล้ว

(2) กรณีการทักท้วงขอให้นับคะแนนเสียงใหม่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่ โดยทำเป็นหนังสือยื่นต่อนายอำนาจ กุมนุทต ประธานสภาชั่วคราว ชอบด้วยระเบียบตามข้อ 76 แห่งข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2538 หรือไม่ นั้น เห็นว่า การขอให้นับคะแนนเสียงใหม่นั้น ตามข้อ 76 แห่งข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2538 กำหนดให้คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล หรือสภาองค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งมีผู้รับรองครบจำนวนตามความในข้อ 36 เชื่อว่ามีการนับผิด มีสิทธิร้องขอให้นับคะแนนเสียงใหม่ได้อีกครั้งโดยมีต้องร้องขอล่วงหน้าเป็นหนังสือ และความตามข้อ 36 แห่งข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลฯ กำหนดให้ญาติที่เสนอต่อประธานสภาจะต้องมีผู้เสนอและมีผู้รับรองอย่างน้อยสองคน เมื่อพิจารณาหนังสือทักท้วงที่เสนอต่อประธานสภาของสมาชิกสภา จำนวน 15 คน ที่เสนอญาติให้ประธานสภาดำเนินการนับคะแนนเสียงใหม่ เนื่องจากเชื่อว่าการนับผิด พบว่า ญาติดังกล่าวไม่มีผู้รับรองแต่อย่างใด คงมีเพียงผู้ร่วมเสนอลงลายมือชื่อไว้ จำนวน 15 คน ดังนั้น ญาติดังกล่าวจึงเป็นญาติที่ไม่ชอบด้วยข้อบังคับตามข้อ 76 แห่งข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2538 จึงไม่มีผลที่สภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่ ต้องนับคะแนนเสียงใหม่แต่อย่างใด

(3) กรณีที่จังหวัดชัยภูมิเห็นว่า การประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่ สมัยวิสามัญ ครั้งที่ 1/2545 เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2545 น่าจะไม่ถูกต้อง เนื่องจากนายมนตรี วงศ์สว่าง ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่และลูกจ้าง จำนวน 2 คน ช่วยเหลือนายอำนาจ กุมนุทต ประธานสภาชั่วคราวตรวจนับคะแนน โดยไม่ปรากฏว่า นายวัลลภ พิมพิสาร เลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่ ได้ทำหน้าที่ในการประชุมแต่อย่างใดนั้น เมื่อพิจารณาข้อ 6 แห่งข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2538 มิได้กำหนดวิธีการตรวจนับคะแนน การเลือกประธานสภาและรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลไว้ และตามข้อ 10 แห่งข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2538 ได้กำหนดให้เลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบลให้มีหน้าที่ที่จะต้องดำเนินการ ซึ่งตามข้อบังคับดังกล่าวข้างต้นไม่ได้กำหนดให้การตรวจนับคะแนนเป็นหน้าที่ของเลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่ต้องกระทำแต่อย่างใด ดังนั้น ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่ สามารถที่จะกำหนดให้บุคคลอื่นทำหน้าที่ช่วยเหลือประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในการตรวจนับคะแนนได้ เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏตามรายงานการประชุม สมัยวิสามัญ ครั้งที่ 1/2545 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2545 เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2545 ว่า นายมนตรี วงศ์สว่าง ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่และลูกจ้างจำนวน 2 คน ได้ทำการช่วยเหลือนายอำนาจ กุมนุทต ประธานสภาชั่วคราวในการตรวจนับคะแนน และไม่มีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่คนใดทักท้วงหรือคัดค้านการปฏิบัติหน้าที่ของนายมนตรีฯ และลูกจ้าง จำนวน 2 คน ที่ทำการช่วยเหลือตรวจนับคะแนนดังกล่าว กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจึงเห็นว่าการปฏิบัติหน้าที่ของนายมนตรี วงศ์สว่าง ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่และลูกจ้าง จำนวน 2 คน ที่ช่วยเหลือประธานสภาชั่วคราวในการตรวจนับคะแนนเลือกประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่ ดังกล่าวถูกต้องแล้ว

(4) เมื่อพิจารณาจากเหตุผลและข้อกฎหมายตามข้อ 1.10.1 และ ข้อ 1.10.2 จะเห็นได้ว่าการดำเนินการเลือกตั้งประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่ เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2545 ได้ดำเนินการเสร็จสมบูรณ์แล้ว และการขอให้นับคะแนนใหม่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลไม่ชอบด้วยระเบียบตามข้อ 76 แห่งข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2538 ดังนั้น กระบวนการใด ๆ ที่ดำเนินการเกี่ยวกับการเลือกประธานสภาต่อมาในภายหลัง จึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย สำหรับความเห็นของจังหวัดชัยภูมิที่เสนอว่า ควรให้องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่ จัดให้มีการประชุมสภาใหม่เพื่อเลือกประธานสภาและรองประธานสภานั้น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น พิจารณาแล้วเห็นว่า เมื่อการดำเนินการเลือกประธานสภาได้ดำเนินการเสร็จสมบูรณ์แล้ว องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่ จึงไม่มีสาเหตุที่จะดำเนินการจัดให้มีการประชุมสภาใหม่เพื่อเลือกประธานสภาได้

แต่เนื่องจากเรื่องดังกล่าวเป็นปัญหาข้อกฎหมาย จำเป็นที่จะต้องมีการพิจารณาด้วยความรอบคอบ กระทรวงมหาดไทยจึงได้ส่งเรื่องให้ที่ปรึกษาด้านกฎหมายกระทรวงมหาดไทยพิจารณาให้ความเห็น

ที่ปรึกษาด้านกฎหมายกระทรวงมหาดไทยได้พิจารณาเรื่องดังกล่าวและมีความเห็นว่า

1) การประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่ สมัยวิสามัญ ครั้งที่ 1/2545 เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2545 เพื่อดำเนินการเลือกประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่ และรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่ แทนตำแหน่งที่ว่าง ตามข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2538 ข้อ 7 ได้กำหนดวิธีการเลือกประธานสภา และรองประธานสภา ที่ประชุมสภาฯ ได้ดำเนินการตามข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลฯ โดยมีการเสนอชื่อ นายอำนาจ กุมนขุนทด และนายทองพิทักษ์ ยันจตุรัส เป็นผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อเป็นประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่ ผลการตรวจนับคะแนนปรากฏว่า ผู้ถูกเสนอชื่อทั้งสองคนได้คะแนน 15:15 คะแนน จึงได้มีการเลือกใหม่อีกครั้ง นายทองพิทักษ์ฯ เป็นผู้ได้คะแนนสูงสุด ประธานสภาชั่วคราวได้ประกาศให้นายทองพิทักษ์ฯ เป็นผู้ได้รับเลือกเป็นประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลฯ แต่สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลฯ จำนวน 15 คน ได้เข้าชื่อกันทำหนังสือถึงประธานสภาชั่วคราว ขอให้มีการนับคะแนนใหม่ และต่อมาที่ประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่เกิดอลเวง จึงได้ปิดประชุมและกำหนดให้เปิดประชุมใหม่ ในวันที่ 4 กรกฎาคม 2545 จากข้อเท็จจริงพิจารณาได้ว่า ผลการเลือกประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่นั้นได้มีการนับคะแนนเสร็จแล้ว และประธานสภาชั่วคราวได้ประกาศคะแนนเสียงให้ที่ประชุมทราบตามข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยฯ ข้อ 71 แล้วก็ตาม หากมีผลทำให้การเลือกประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลได้เสร็จสิ้นแต่ประการใดไม่ เนื่องจากผลการนับคะแนนนั้นยังอยู่ภายใต้เงื่อนไข ในการที่สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลยื่นร้องขอให้มีการนับคะแนนเสียงใหม่ ตามข้อ 76 แห่งระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2538 ประกอบกับการพิจารณาของที่ประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลฯ ยังอยู่ในระเบียบวาระที่ 2 วาระที่ 2.1 เรื่องการเลือกประธานสภาฯ และรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่ การที่จะพิจารณาว่าผู้ใดจะเป็นผู้ได้รับเลือกเป็นประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่นั้น จะต้องเป็นไปตามมติของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

ที่เป็นข้อยุติแล้ว ซึ่งเทียบเคียงได้กับมาตรา 48 แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 กำหนดให้ประธานสภาและรองประธานสภาที่ได้รับเลือกจากสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ให้นายอำเภอแต่งตั้งตามมติของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ดังนั้น การเลือกประธานสภาในวันที่ 2 กรกฎาคม 2545 จึงยังไม่เสร็จสิ้น

2) เมื่อข้อเท็จจริงเป็นที่ยุติแล้วว่า ในการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่ เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2545 ก่อนที่ที่ประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่จะหยุดพักการประชุมชั่วคราวเพื่อพักรับประทานอาหาร และประชุมใหม่เวลา 13.00 น. นั้น ประธานสภาชั่วคราวได้เสนอต่อที่ประชุมสภา จะขอทำเรื่องตรวจสอบการนับคะแนนของการเลือกประธานสภาฯ ใหม่อีกครั้งหนึ่ง และต่อมาในการประชุมช่วงบ่าย สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลฯ จำนวน 15 คน เข้าชื่อกันเสนอญัตติขอให้มีการนับคะแนนการเลือกประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่ใหม่ ซึ่งเป็นไปตามข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2538 ข้อ 76 กำหนดว่า “ในการนับคะแนนเสียงครั้งใด ถ้าคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล หรือสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งมีผู้รับรองครบจำนวนตามความในข้อ 36 เชื่อว่ามีการนับผิด มีสิทธิร้องขอให้มีการนับคะแนนเสียงใหม่ได้อีกครั้งหนึ่ง โดยมีต้องร้องขอเป็นหนังสือ” กล่าวคือ ในการเสนอญัตติจะต้องมีผู้รับรองอย่างน้อยสองคน มีวัตถุประสงค์เพื่อแสดงให้เห็นว่าญัตติในเรื่องนั้นมีสมาชิกท่านอื่นสนใจ และประสงค์จะให้มีการพิจารณาญัตตินั้น ดังนั้น หากจะพิจารณาว่าญัตติในการขอให้มีการนับคะแนนใหม่ มีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลฯ เข้าชื่อกันจำนวน 15 คน โดยไม่มีผู้รับรองญัตติเป็นญัตติที่ไม่ชอบตามข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยฯ ข้อ 76 เห็นว่าเป็นการแปลความที่ไม่ตรงตามเจตนารมณ์แห่งข้อบังคับดังกล่าว ซึ่งหากพิจารณาตามข้อเท็จจริงแล้วสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลฯ ในจำนวน 15 คนนั้น ย่อมมีทั้งผู้เสนอและผู้รับรองญัตติดังกล่าว ดังนั้นการเสนอญัตติขอให้มีการนับคะแนนใหม่ จึงเป็นญัตติที่เสนอถูกต้องตามข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2538

3) เมื่อได้วินิจฉัยในข้อ 2) แล้วว่า ญัตติที่เสนอขอให้มีการนับคะแนนใหม่นั้น เป็นญัตติที่เสนอถูกต้องตามข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2538 การประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่ เมื่อวันที่ 4 กรกฎาคม 2545 ที่ประชุมได้พิจารณา เรื่องด่วน 4.1 เลือกประธานสภาและรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่ ประธานสภาชั่วคราวได้เสนอให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับญัตติดังกล่าว และที่ประชุมได้มีการอภิปรายมาพอสมควรแล้ว ประธานสภาชั่วคราวจึงใช้อำนาจวินิจฉัยให้มีการนับคะแนนใหม่ และประธานสภาขอรับผิดข้อคำวินิจฉัย เห็นว่าเป็นการดำเนินการประชุมที่ไม่เป็นไปตามข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2538 ข้อ 55 กล่าวคือ ในการพิจารณาญัตติดังกล่าว เมื่อญัตตินั้นได้เสนอโดยถูกต้องแล้วประธานสภาฯ ก็จะนำญัตตินั้นเข้าสู่การพิจารณาของที่ประชุม โดยจะเปิดโอกาสให้ที่ประชุมได้อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นสนับสนุน หรือคัดค้านในประเด็นของญัตติการเลือกประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่ เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2545 ควรจะให้มีการนับคะแนนใหม่หรือไม่ ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการตัดสินใจร่วมกัน เมื่อการอภิปรายญัตตินั้นได้สิ้นสุดลง ประธานสภาชั่วคราวจะขอมติจากที่ประชุมด้วยการนับคะแนนเสียง และสภาองค์การบริหารส่วนตำบลฯ ได้ดำเนินการตามมตินั้นต่อไป

อย่างไรก็ตาม ในเรื่องนี้เห็นว่าเป็นดุลพินิจของนายอำเภอในการใช้อำนาจในการกำกับดูแลให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่ ปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามกฎหมาย และระเบียบข้อบังคับตามมาตรา 90 แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้พิจารณาความเห็นของที่ปรึกษาด้านกฎหมายกระทรวงมหาดไทยแล้วเห็นว่า แนวทางการพิจารณาของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นและของที่ปรึกษาด้านกฎหมายกระทรวงมหาดไทย มิได้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน ดังนั้น เพื่อให้การพิจารณาเรื่องนี้เป็นไปด้วยความละเอียดรอบคอบขึ้น ตลอดจนเรื่องดังกล่าวยังไม่มีแนวทางวินิจฉัยไว้ จึงเห็นควรนำเรื่องนี้ให้คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทยพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง และปลัดกระทรวงมหาดไทยได้พิจารณาเห็นชอบให้เสนอข้อหารือการเลือกประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่ อำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ เพื่อคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทยพิจารณาให้ความเห็น

คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ 1 ได้พิจารณาข้อหารือดังกล่าวแล้วมีความเห็นว่า

1. การประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่ สมัยวิสามัญ ครั้งที่ 1/2545 เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2545 เพื่อดำเนินการเลือกประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่ และรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่ แทนตำแหน่งที่ว่าง ตามข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2538 ข้อ 7 ที่กำหนดให้ประธานและรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่พ้นจากตำแหน่งตามวาระอยู่ทำหน้าที่ประธานชั่วคราวต่อไปจนกว่าจะเลือกตั้งประธานและรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลขึ้นใหม่ ส่วนขั้นตอนวิธีการเลือกรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามข้อ 6 ของระเบียบดังกล่าวโดยสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลลงคะแนนโดยวิธีเขียนชื่อลงคะแนนเมื่อการลงคะแนนครั้งแรกได้คะแนนเท่ากันคือ นายทองพิทักษ์ ยันจตุรัส ได้ 15 คะแนน และนายอำนาจ กุศลขุทนต์ ผู้ทำหน้าที่ประธานชั่วคราวได้ 15 คะแนน ประธานชั่วคราวจึงได้ดำเนินการเลือกตั้งใหม่อีกครั้งหนึ่งผลการเลือกตั้งครั้งที่สองปรากฏว่านายทองพิทักษ์ ได้ 16 คะแนน และนายอำนาจ ได้ 14 คะแนน ซึ่งเมื่อตรวจนับคะแนนแล้ว นายอำนาจ ประธานชั่วคราวได้ประกาศผลการเลือกตั้งตามมติเสียงข้างมากของสมาชิกสภาว่านายทองพิทักษ์ได้รับเลือกตั้งเป็นประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่ คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายฯ พิจารณาเห็นว่า การเลือกประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่ ในวันที่ 2 กรกฎาคม 2545 เป็นการดำเนินการเลือกประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลโดยชอบและเสร็จสิ้นตามข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยฯ ข้อ 6 ประกอบข้อ 71 แล้ว สำหรับการแต่งตั้งประธานและรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลโดยนายอำเภอเป็นผู้แต่งตั้งตามมาตรา 48 แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 นั้น เป็นการดำเนินการตามรูปและวิธีการเท่านั้น

2. กรณีการขอตรวจสอบการนับคะแนนใหม่ที่ได้กระทำภายหลังจากการนับคะแนนเสร็จสิ้นแล้วและประธานสภาชั่วคราวได้ประกาศคะแนนเสียง และประกาศผลการเลือกตั้งประธานสภาฯ แล้วนั้นตามข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยฯ ข้อ 76 ได้กำหนดให้คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลหรือสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีสิทธิร้องขอให้นับคะแนนเสียงใหม่ได้อีกครั้งหนึ่งโดยมิต้องร้องขอ

ล่วงหน้าเป็นหนังสือ วัตถุประสงค์ก็เพื่อให้การลงมติในการนับคะแนนเสียงเสร็จสิ้นโดยเร็ว จึงกำหนดให้ไม่ต้องทำเป็นหนังสือล่วงหน้า สิทธิร้องขอให้นับคะแนนเสียงใหม่จะต้องกระทำอย่างต่อเนื่องตั้งแต่เริ่มนับคะแนนจนเสร็จสิ้นการนับคะแนนและจะต้องใช้สิทธิก่อนที่ประธานสภาฯ จะได้ประกาศคะแนนเสียงให้ที่ประชุมทราบตามข้อ 71 ของข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยฯ ข้อเท็จจริงกรณีนี้ปรากฏว่า เมื่อเริ่มการประชุมในช่วงบ่ายวันที่ 2 กรกฎาคม 2545 เวลา 13.00 น. นายอำนาจฯ ประธานสภาชั่วคราวได้แจ้งต่อที่ประชุมว่า สมาชิกสภาฯ จำนวน 15 คน ได้ทำหนังสือขอให้ตรวจสอบการนับคะแนนใหม่ และอ้างความต่อเนื่องตามมติสภาฯ ซึ่งการใช้สิทธิเพื่อขอตรวจสอบการนับคะแนนใหม่ของสมาชิกสภาฯ ทั้ง 15 คน ดังกล่าวเป็นการใช้สิทธิโดยไม่สุจริต ไม่ชอบตามข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยฯ ข้อ 71 และข้อ 76 อีกทั้งในระหว่างวันที่ 2 กรกฎาคม 2545 ช่วงบ่ายจนถึงวันที่ 4 กรกฎาคม 2545 ของเอกสารที่นายอำนาจฯ และคณะอ้างว่าเป็นเอกสารการลงคะแนนเลือกตั้งประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่ เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2545 ไม่มีการปิดผนึกและลงลายมือชื่อกำกับไว้ และได้มีการเดินทางเปลี่ยนมือไปมาโดยที่ผู้ถือเอกสารที่เปลี่ยนมือเหล่านั้นไม่ได้รับมอบจากสภาฯ แต่อย่างใด ซึ่งในการประชุมสภาฯ วันที่ 4 กรกฎาคม 2545 นายอำนาจฯ ประธานสภาชั่วคราวได้วินิจฉัยให้มีการนับคะแนนการเลือกตั้งประธานสภาใหม่จากเอกสารการลงคะแนน ซึ่งเป็นเอกสารที่ไม่ได้มีการเก็บรักษาตามระเบียบการเก็บรักษาหลักฐานการลงคะแนน และเอกสารการลงคะแนนเหล่านั้นอาจถูกเปลี่ยนแปลงแก้ไขได้ตลอดเวลา จึงน่าจะเป็นการใช้สิทธิวินิจฉัยโดยไม่สุจริต ซึ่งหากพิจารณาเห็นว่าการใช้สิทธิโดยไม่สุจริตในขั้นตอนการดำเนินการต่างๆ สามารถกระทำได้แล้วจะก่อให้เกิดความสับสนและเสียหายต่อการประชุมสภาและองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง และอาจเกิดความไม่สงบเรียบร้อยโดยหาข้อยุติไม่ได้

3. สำหรับการดำเนินและการเลือกรองประธานสภาฯ เมื่อวันที่ 4 กรกฎาคม 2545 ซึ่ง นายอรุณ รุ่งเรืองกิจกุล ได้รับเลือกตั้งเป็นรองประธานสภาฯ คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายฯ พิจารณาแล้วมีความเห็นสอดคล้องกับความเห็นของอำเภอเทพสถิตที่เห็นว่า ในวันที่ 2 กรกฎาคม 2545 ที่ประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่เกิดเหตุขุขุมขึ้น นายสุนัน สระแก้ว สมาชิกสภาฯ เสนอขอเลื่อนการประชุมเป็นวันที่ 4 กรกฎาคม 2545 เพื่อเลือกรองประธานสภาฯ และที่ประชุมสภาฯ ได้มีมติโดยเสียงส่วนใหญ่ให้เลื่อนการประชุมไปเป็นวันที่ 4 กรกฎาคม 2545 ดังนั้นการประชุมสภาฯ ในวันที่ 4 กรกฎาคม 2545 จึงเป็นการประชุมเพื่อเลือกรองประธานสภาฯ ที่ได้เลื่อนการพิจารณาจากวันที่ 2 กรกฎาคม 2545 ซึ่งนายอรุณฯ ได้รับเลือกเป็นรองประธานสภาฯ เป็นการดำเนินการที่ถูกต้องตามข้อบังคับของกระทรวงมหาดไทยฯ แล้ว

4. คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายฯ มีความเห็นสอดคล้องกับความเห็นของที่ปรึกษาด้านกฎหมายของกระทรวงมหาดไทยฯ ที่เห็นว่านายอำเภอเทพสถิตจะต้องใช้อำนาจตามความในมาตรา 90 แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ในการกำกับดูแลให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่ปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามกฎหมาย และระเบียบข้อบังคับของทางราชการ ดังนั้น เมื่อเกิดขั้นตอนหรือกระบวนการใดๆ ที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายขึ้น นายอำเภอเทพสถิตควรต้องดำเนินการสอบสวนให้ปรากฏข้อเท็จจริงเพื่อให้เกิดความถูกต้อง บริสุทธิ์ และเป็นธรรมแก่การประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่รวมทั้งจะต้องกำกับดูแลให้ผู้ดำรงตำแหน่งต่างๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบลต้องปฏิบัติหน้าที่ตามตำแหน่งหน้าที่อย่างครบถ้วน เพื่อป้องกันมิให้มีการก้าวก่ายการปฏิบัติหน้าที่กัน ซึ่งจะทำให้เกิดความเสียหายแก่การบริหารงานของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลต่อไปได้ และคณะกรรมการพิจารณา

ร่างกฎหมายฯ มีข้อสังเกตเพิ่มเติมในเรื่องการเก็บรักษาเอกสารการเลือกตั้ง ซึ่งถือเป็นเอกสารของทางราชการ จะต้องมีการเก็บรักษาให้เป็นไปตามระเบียบว่าด้วยการเก็บรักษาเอกสารของทางราชการทุกขั้นตอนเพื่อ ป้องกันมิให้ผู้ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับเอกสารดังกล่าวเข้าถึงเอกสารได้โดยไม่มีอำนาจหน้าที่

มติที่ประชุม ให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นรับความเห็นของคณะกรรมการ พิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ 1 ไปพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

ระเบียบวาระที่ 4 เรื่องอื่น ๆ (ถ้ามี)
- ไม่มี

เลิกประชุมเวลา 16.00 น.

(นางสาวสุดารัตน์ ไม่ชบเซา)
ทำหน้าที่กรรมการและเลขานุการ
ผู้จัดรายงานการประชุม